

HMF på besøk i Canada...

Side 9

Leder av HMF, Robert Ellingsen

Innhold

Ledern	2
Otis kjøp av Access	3
Innmelding i HMF og EL & IT	5
Heiskontrollssaken	6
Attac og Gøteborgaksjonen	7
HMF på besøk i Canada	9
WTC katastrofen	11
Avdelinger i HMF	12
Sikkerhetskurs hos Otis	13
Reisebrev fra familien Herseth	14
Sekstimersdagen	16
Heiscupen	17
Lift Group	18
Akslingsbrudd på sykehus	19
CN Tower	20
Annonser	22
Adresseliste	24

I august deltok Vidar Nordbø og undertegnede sammen med kollegaer fra Sverige og Finland på Kongressen og feiringen av 100 års jubileet til de amerikanske og kanadiske heismontørene. Det viste seg umiddelbart at vi var kommet blant likesinnede, og vi følte oss hjemme fra første stund.

Det vi møtte var fagarbeidere med høy bevissthet om verdier som også står sentralt for oss; fagkunnskap, samhold, styrke og solidaritet. At IUEC organiserer ca. 91% av heismontørene, er spesielt med tanke på de skrinne vilkår fagbevegelsen generelt lever under i de to landene. Til sammenligning organiserer resten av byggebransjen rundt 9%. Den høye organisasjonsprosenten og bevisstheten gjør at man har en unik innflytelse over sin egen arbeidssituasjon.

De største heisfirmaene har i stor grad blitt multinasjonale, og markedet deles i hovedsak mellom "de 4 store"; Otis, Kone, Schindler og Thyssen. Dette, sammen den grunnleggende interessekonflikten som alltid vil være tilstede mellom arbeidsgiver og arbeidstaker, gjør at det er påfallende stor likhet mellom problemstillingene i de enkelte land.

At heisbransjen på arbeidsgiversiden har blitt internasjonal, innebærer at det som skjer utenlands også vil få stor innvirkning på oss her hjemme. Vi er derfor nødt til å sette av ressurser til å jobbe internasjonalt med blant annet solidaritet, teknologi, utdanning, sikkerhet og antidumping. I forbindelse med dette arbeidet ligger det store utfordringer som må løses, men saken er så viktig for oss som arbeidstakere at vi ikke har råd til å la være.

Access har akkurat solgt heisvirksomheten til Otis, og en betydelig del av bransjen har fått en ny arbeidsgiver. I denne situasjonen er det noen som føler seg skuffet og lurt på grunn av den sterke tilhørighet og lojalitet de har følt til Access og dens eiere.

Men hvorfor føle seg skuffet? Vi har bare fått en ny påminnelse om at ønsketekeningen der arbeidsgiveren og julenissen er samme person ikke holder mål. Det er viktig merke seg at den profitten eierne har fått ved salget i all hovedsak er skapt av de ansatte. Misforstått lojalitet i form av avståelse fra sin rettmessige del av verdiskapningen innebærer bare at verdiene faller i andre lommer.

Som arbeidstaker er det innlysende at man er best tjent med at samhold og solidaritet ligger i klubb og forening. Hva som står på kjeledressen er underordnet. Otis har en historie i Norge som de fleste i bransjen har et forhold til. At de nå er blitt så store gjør at de blir toneangivende, og det skal bli spennende å se hva slags politikk de vil føre fremover.

HEISMONTØREN

Redaktør: Richard Dalberg
Redaksjonen: Vidar Nordbø
Geir Eigil Løkke

Nr.3 - september 2001

Redaksjonell adresse:
HEISMONTØREN
Heismontørenes Fagforening
Brugt.14, 0186 OSLO
Telefon: 22 17 45 50
Telefax: 22 17 45 53
E-post: heis@heis.no

Årgang 33

Layout og foto: Redaksjonen
Ettertrykk anbefales når kilde er angitt.
Sats og trykktjeneste: Gan Grafisk AS
Opplag: 1100
Redaksjonen er avsluttet 20.september
Neste nummer: desember 2001

Otis kjøp av Access

Av Richard Dalberg

I Heismontøren nr. 2 i 1999 ble det skrevet følgende : ”Om Access varslede reorganisering er å lure Reber vil dette trolig juridisk være en omgåelse av avtalen som ble inngått i sin tid om Rebers forkjøpsrett, og dermed ulovlig”. I samme artikkel het det at Dagfinn Nyborg hadde tilbudt seg å kjøpe ut Reber, mens Reber på sin side ønsket aksjekontrollen i Access.

Med denne innledelsen skjønner alle at dette brygget opp til bråk og uro firmaene i mellom. Access sa opp samarbeidsavtalen, som ble inngått i forbindelse med Rebers oppkjøp av 40% av aksjene i Access tidlig på nittitallet.

Spekulasjoner

Det ble spekulert i om Access hadde konkrete planer om å lage et konsern hvor de ville skille ut de respektive aktivitetene i fire forskjellige aksjeselskaper, direkte underlagt et moderselskap. Det vil da si at moderselskapet Access AS ville eie 100% av de underliggende aksjeselskaper. Reber ville da eie 40% i moderselskapet Access AS, men bare indirekte eie 40% i de underliggende aksjeselskaper. Ved at Reber er i mindretall kan da Access AS selge aksjene i de underliggende selskapene til hvem de vil.

Dagfinn Nyborg skriver selv i Heismontøren nr. 3 i 1999 at det er naivt å antyde at en slik konsernmodell kan påvirke Rebers posisjon og han lurte på hvor Heismontøren fikk sine ”Se og Hør” rykter fra. I ettertid kan vi stille oss spørsmål til om Nyborg virkelig hadde ærlige hensikter eller om han hele tiden har prøvd å omgå av-

Direktørene Nyborg og Nyberg braker sammen igjen!

talen med Reber. Med salget til Otis kan vi jo fritt spekulere i dette.

Ingen kontakt

Access har ikke hatt kontakt med Reber Schindler Heis AS angående salget av Access Heiser AS og Access Heisproduksjon. Reber har satt i gang en prosess for å se på den juridiske biten angående deres forkjøpsrett. Reber spør seg om dette har vært en planlagt prosess for å forhindre forkjøpsretten. I tillegg til dette så har ikke Access engang tatt seg bryet med å informere sine ansatte om salget, de fikk vite dette samme dag som salget ble offentliggjort. Det er mange spørsmål som foreløpig står ubesvart.

Kommentar fra Access

Etter en del skriverier på hjemmesidene til HMF, kom følgende innlegg fra Adm.dir. i Access, Dagfinn Nyborg.

”HMF har lagt ut informasjon på sine hjemmesider vedrørende Access sitt salg av heisvirksomheten til OTIS. Access har etter at Heisdirektivet kom, og var obligatorisk fra 1.07.99, slitt med konkurranseevnen innenfor hovedmarkedet, som er heiser med 1.0 m/sek. Som dere er kjent med har heiskonsernene utviklet maskinromsløse heiser (Mono Space , Smart , Gen 2

etc). Disse heisene må typegodkjennes og leveres komplett fra fabrikk. Vi har tatt fram en egen heis som vi produserer ved vår fabrikk på Kirkenær (Complete) og også solgt heisen Penta fra Italia.

Vi har registrert at materiellet fra Italia ikke er bra nok. Vår egen Complete er et bra produkt, men volumet blir for lite og prisen for høy. Samtidig som dette har skjedd, har hydraulheisene som tidligere var vår viktigste produktgruppe, falt fra en markedsandel på ca 60 % til ca 20 %. Disse endringene har kommet svært fort. For Access ville konsekvensen av denne utviklingen ha medført en nedbygging av aktivitetene med produksjon og salg av nye heiser - og en konsentrasjon av markedet for modernisering og service. Dette ville ha vært smertefullt for organisasjonen.

Enstemmige styrer i Access Heiser AS og Access Heisproduksjon AS (fabrikken på Kirkenær) har derfor besluttet å selge heisvirksomheten til OTIS.

Hvorfor salg til OTIS ? Årsaken til dette er :

fortsettelse neste side

fortsettelse fra forrige side

- OTIS har de produkter Access mangler. OTIS produserer hydraulheiser som fremdeles er en viktig produktgruppe. OTIS er med sin Gen 2 heis langt framme på teknisk løsning innenfor det viktigste markedet (1 m/sek)

- OTIS har en liten organisasjon i Oslo (35 personer), mens vi i likhet med de øvrige store aktørene i Norge har et nesten landsdekkende nett og totalt sett 140 personer (inkludert fabrikk).

- OTIS overtar fabrikkene på Kirkenær med 25 ansatte og ønsker å utvikle denne videre, noe som ville ha vært lite sannsynlig at andre aktører ville satset på. Beslutningen i styrene var enstemmig dvs at ansatte representanter fra kontoransatte og heismontører stemte for salget og er enige i at dette er den beste løsningen når situasjonen er som den er. Alle ansatte blir tilbudt ansettelse i OTIS med någjeldende ansiennitet, lønn og betingelser.

Min oppfatning er at den valgte løsningen er den beste for bransjen inklusive heismontørene. Dette til orientering.”

Rebers kommentar

Etter at «kjøpet» ble kjent sendte Adm.dir. i Reber, Tormod Nyberg, ut følgende info. til de ansatte i REB: «Fra ryktebørsen vil det være kjent at Otis og majoritetseierne i Access (60%) er blitt enige om at Otis kjøper Access Heiser AS og Access Heisproduksjon AS. Bakgrunnen skal være den pågående utvikling i retning av stadig mer standardiserte heistyper. Det hevdes at Otis vil videreføre virksomheten i begge selskaper. Avtalen med Otis kommer svært overraskende på REB. REB kjøpte i 1990 40% av aksjene i selskapene Access AS, AH Produksjon AS og Ajer Eiendom. Avtalen er datert 15.8.90. Samtidig ble det inngått aksjonæravtale mellom aksjonærene i ovennevnte selskap. I denne aksjonæravtalen heter det i punkt 4: «Reber Schindler

Heis AS har forkjøpsrett foran de øvrige aksjonærer ved aksjesalg» Ettersom Access gruppen har solgt vesentlige deler av heisvirksomheten til Otis er det spørsmål om et slikt salg kan gjennomføres fordi det representerer en omgåelse/tilsidesettelse av REBs forkjøpsrett etter aksjonæravtalen. Under Access' reorganisering i 1999 gjorde REB det klart at vi ikke ønsket å avhende våre aksjer i Access.

Etter det som har oppstått vil REB:

1. Foreta undersøkelser med sikte på å avklare om Otis' kjøp er rettskraftig. Det er helt klart at Access har lagt en bevisst plan for å omgå REBs forkjøpsrett for å muliggjøre salg av virksomheten til en konkurrent. Det er videre klart at Access/Access' aksjonærer har unngått å informere REB eller ta opp et mulig salg med REB forut for avtaleinngåelse med Otis.

2. Vurdere erstatningssøksmål mot Access' aksjonærer. I samband med vurderingene under pkt. 1 vil REB vurdere om det er grunnlag for å reise erstatningssøksmål mot aksjonærene i Access.

3. Foreta vurderinger av den pris som Otis har betalt for kjøpet. Salgsprisen er ikke kjent. Ledelsen i REB har ikke fått noen dokumentasjon. Det er således ikke mulig å vurdere hva salget innebærer i kroner og øre. Det arbeides med ulike modeller for prisfastsettelse og det blir foretatt vurderinger om REB - i tilfellet salget aksepteres - fortsatt skal sitte som 40% eier i Ajer Eiendom AS og i Access AS.

4. Anmode om ro blant de ansatte i Access og REB. Det er ingen grunn til å legge skjul på at REB i løpet av de siste dager har fått en mengde henvendelser fra ansatte i Access som vurderer å søke arbeid i REB. Jeg antar at de samme har skjedd overfor Kone.

Inntil avklaringer under pkt. 1. - 3. ovenfor har funnet sted vil det være riktig å «holde seg i ro». Inntil 1. oktober vil REB vanskelig kunne ansette personer som pr. i dag ikke har meldt sin interesse i å begynne i REB”

Hovedtillitsvalgt i Access

Videre skriver hovedtillitsvalgt i Access, Jan Ellingsen:

“Otis A/S kjøper Access Heiser A/S og Access heisproduksjon A/S (AHP). At Otis har vært ute etter å få kjøpe andre heisfirmaer i Norge er vel ingen overraskelse for noen i heisbransjen, men at det skulle bli Access var en stor overraskelse, ikke minst for de ansatte både i Access og Otis.

For ca. to år siden så ble Access gjort om til et konsern, det vil si at Access A/S er moder selskapet, hvor det så ble dannet fire datter selskaper - Access heiser A/S, Access heisproduksjon A/S, Access trappeheiser A/S og Access dørautomatick. Otis A/S har kjøpt virksomheten i to av datter selskapene, Access heiser A/S og Access heisproduksjon A/S. Når det gjelder Access heisproduksjon så har Otis ledelsen sagt at de ønsker å videreføre heisproduksjonen på Kirkenær hvor fabrikkene ligger og Otis har inngått en langtids leieavtale med eiendomselskapet som eier fabrikklokalene og dermed burde dette sikre arbeidsplassene til de som jobber på fabrikkene. Alle de ansatte i Access Heiser og AHP. har i henhold til arbeidsmiljøloven krav på å få bli med på flyttelasset over til Otis, men ingen plikt. De som ikke blir med er aksjeeierne, deriblant daglig leder Dagfinn Nyborg, økonomisjef Steinar Engebretsen, teknisk sjef Bjørn Pedersen, kontorsjef Åshild Museth, informasjons sjef Erik Neby og lønningssjef Grethe Løvbak. Salget er godkjent i Access sitt styre og Otis vil dermed overta virksomheten i Access Heiser og Access heisproduksjon fra 1. oktober 2001. Siden Otis har hatt ønske om å ekspandere i Norge er dette en mulighet

fortsettelse neste side

fortsettelse fra forrige side

når Access har avdelinger i Østfold, Vestfold/Telemark/Buskerud, Oslo, Hamar, Trondheim, Bodø og Harstad. Her er alt klart med ferdig service portefølje, uteapparat, en administrasjon og et salgsapparat på Hamar, som Otis har stor bruk for.

Den nye Otis klubben blir nå den tredje største klubben med ca. 120 medlemmer fordelt på hele landet, hvorav ca. 70 medlemmer tilhører Oslo avdelingen. Når det gjelder avtaleverket til Access klubben, så overtar Otis disse forpliktelsene og det er duket for nye lønnsforhandlinger i november. Klubbledelsen i Otis og Accessklubben samarbeider p.d.d med å sette sammen et midlertidig styre, såkalt interim styre, som skal fungere frem til årsmøtet i første kvartal neste år, hvor det skal velges et nytt styre.

At enkelte i Access og utenfor Access er skeptiske til Otis, er fullt forståelig når man ser tilbake på Otis sin brokete fortid, men ledelsen som regjerte i 89/90 er helt borte og den nye ledelsen sier at Otis ønsker å ha et ryddig og greit samarbeide med Otis klubben og heismontørens fagforening for fremtiden. La oss håpe at dette medfører riktighet og at samarbeidet foregår uten de helt store konfliktene. Jeg vil med dette ønske alle lykke til i nye Otis A/S.”

Som vi ser så er det mye som er usikkert i denne saken, men vi får håpe at alt ordner seg til beste for de ansatte. Klubbene i Otis og Access er allerede i gang med samarbeidet og vi regner med at de kommer godt ut av dette, som heismontører som regel gjør når de samarbeider.

Vi følger spent med i fortsettelsen!

Innmelding og endringer

Av Richard Dalberg

HMF må alltid ha melding ved nyansatte som ønsker å bli medlem eller hvis det er noen av medlemmene som bytter adresse, firma, arbeidsstatus, eller slutter i bransjen.

HMF og EL & IT må få melding om dette, slik at vi klarer å oppdatere våre medlemsarkiver. Det har lenge vært rot og vi prøver nå å få en opprydding i dette.

Nye medlemmer

Er det noen i din bedrift som er nyansatt og har lyst til å melde seg inn i HMF og EL & IT, så må det tas kontakt med HMF for å få tilsendt påmeldingsblankett, denne blanketten gjelder for medlemskap i både HMF og EL & IT. Det har faktisk vært noen nye som har trekt kontingent og forsikring en stund, uten å være registrert som medlem hos oss. Dette

Innmeldingsblanketten

På innmeldingsblanketten må det skrives tydelig og det er veldig viktig at det huskes underskrift og dato. I tillegg få med: Navn, pers.nr.(11 siffer), adresse, postnr., firma og avdeling, samt stilling.

Endring av status

Endrer du arbeidsstatus, må det meldes ifra til HMF. Med arbeidsstatus menes: alderspensjonist, førtidspensjonist, atføring, langtids-sykemeldt, militærtjeneste, permittering, permisjon o.l. (Her må det fremkomme en "fra" dato og "til" dato). Dette er meget viktig p.g.a. forsikringen vi har igjennom EL & IT. I verste

REGISTRERINGSBLANKETT EL & IT FORBUNDET			
FYLLES UT AV MEDLEM		FYLLES UT AV DISTRIKT	
Fødselsnummer.: (11 siffer)		Ny innmelding :	Endring :
Medlemsnr.:	Ansattnr.:	Distrikt ID:	LA nr.:
Etternavn :		Arbeidsgivernr.: (Nåværende)	
Fornavn :		Arbeidsgivernr.: (Tidligere)	
Adresse:		Innmeldt dato LO:	
Postnr.:	Poststed:	Innmeldt dato EL & IT: (1. eller 16.)	
Arbeidsgiver:		A jour dato:	
Overført fra dist/forbund.		Endringsdato:	Utmeldt kode :
Oppgi fra hvilket:			Forholds kode :
Undertegnede gir distriktet fullmakt til å foreta trekk i lønn for avtalefestede trekkordninger, og aksepterer forbundets vedtekter som grunnlag for medlemskap.		Utløpsdato:	
Lærling (kryss av) :	Utløp læretid:		Avtale ID:
Sted:	Dato:	Merknader:	
Underskrift:			

fordi noen bedrifter trekker kontingent automatisk, før de har fått beskjed om trekk. Det ville vært fint om lederen i den enkelte klubb tok ansvar for å få meldt inn nyansatte (også lærlinger).

tilfelle kan du bli stående uten forsikring.

Vi har vært i kontakt med alle bedriftene for en oppdatering av medlemmenes status, men det er for fremtiden viktig at også medlemmet selv tar kontakt ved endringer.

Heiskontrollsaken - en endelig seier?

Av Richard Dalberg

Før ferien jobbet HMFs medlemmer knallhardt for å hindre privatiseringen av Norsk Heiskontroll. Styret i HMF brukte mange arbeidsuker og frikvelder i arbeidet med dette, alt annet ble lagt til side.

Selv om det i perioden bare ble jobbet med "en sak", var det full rulle på foreningskontoret til alle døgnets tider. Vi var alle involvert, mer eller mindre, men med samme mål – denne kampen skal vi vinne.

David mot Goliat

Det var en sak som det i utgangspunktet så ut som vi hadde tapt på forhånd, da det allerede var tatt et standpunkt til dette. Som flere andre bransjer har fått føle, er det politisk "in" å privatisere. Vi har sett hva som kan skje når sikkerheten skal ut på anbud, og da tenker jeg på flere ulykker som i den senere tid har skjedd. Heismontørene ville ikke at dette skulle ramme deres bransje og tok opp kampen, sammen med Norsk Heiskontroll, mot "Goliat".

Det gjorde det ikke lettere å vinne, da forslaget ble lagt ut for høring og EL & IT forbundet ikke var høringspart, de er jo tross alt bare fagfolk, så hvorfor skal de være med å stemme over forslaget?!

Etter iherdig jobbing, fikk EL og IT til slutt levere inn høringssvar, som var i tråd med HMFs retningslinjer. Høringssvaret ble høytidelig overlevert kommunalminister Sylvia Brustad, sammen med en av de populære bløtekakene, som for øvrig ble overlevert hel.

Seier

Etter mye fram og tilbake ble det til slutt tatt stilling til høringssvarene og konklusjonen ble at forslaget ble trekt. Vi får håpe at det var fornuften som sa ifra og ikke at det var den gode kaka som gjorde utslaget.

En ting er i hvert fall sikkert, det nytter å stå imot uansett hvor håpløst det i utgangspunktet kan se ut. Vi vant kampen mot privatisering fordi vi stod samlet og nektet å gi opp. Det viser seg igjen at vi kan "reise kjærringa" når det virkelig gjelder.

Mediedekning

Det ble som vanlig ikke mye mediedekning, selv om NRK Dagsrevyen viet bløtekaka mye oppmerksomhet. Aftenposten var et hakk bedre, da de skrev følgende etter at forslaget hadde blitt trekt.: *"De 32 ansatte i Norsk Heiskontroll har nektet å la den offentlige stiftelsen privatiseres. Og nå har de vunnet frem. Tidligere i år foreslo kommunalminister Sylvia Brustad endringer i plan- og bygningsloven som ville medført privatisering av Norsk Heiskontroll. Kontrollorganet ble opprettet som en offentlig stiftelse i 1987. Kampen om heiskontrollen ble vunnet takket være aktiv støtte fra heismontørene, skriver forbundsleder Hans Felix i en pressemelding"*.

Så da kan vi vel også i nærmeste framtid kjøre sikre heiser i Norge... helt til en eller annen lur politiker igjen synes det skjer for få ulykker med heis.

Leserinnelegg av Tor Sundby

Da Sylvia Brustad ga Heismontørenes fagforening (HMF) sitt løfte om at regjeringens privatiseringsforslag av driftskontroll for gamle heiser ikke blir fremmet for Stortinget i nærmeste fremtid, var det uten tvil en seier til kritikerne mot AP regjeringens privatiserings-kåthet.

Mange er de som skal ha æren for at Sylvia Brustad trakk regjeringens forslag tilbake, men uten den drivende kraften HMF viste, ville nok resultatet blitt et annet. Forbundsledelsens rolle i denne saken skal jeg forbigå i stillhet. Men jeg vil likevel peke på at det var i Heiskontroll- og energisaken, og hvor medlemmene var villige til å sloss for sin sak, som viste resultater.

"Kampen" om fortsatt autorisasjon for elektroinstallatører, hvor samarbeidslinjen med AP minister Kosmo var det fremtredende, viste dårlige resultater.

Dette viser etter min mening at det kun er en sterk og kampvillig arbeiderbevegelse som er en garanti for fagorganiserte sine interesser – ikke noe politisk parti.

Er så Sylvia Brustads løfte om ikke å fremme privatiseringsforslaget en endelig seier – og at vi nå kan puste ut? Jeg tror nok vi kan puste ut, men vi må nok være beredt å trekke pusten inn igjen om ikke så alt for lenge.

Nå er jeg uenig med det meste dagens AP regjering står for, derfor kunne det vært «behagelig» å hevde at Sylvias løfte kun er et valgkamputspill ; og ikke noe verdt.

Men jeg tror at Sylvia Brustads løfte er gitt ut i fra at hun har satt seg inn i sakens mange sider, og at hun som politiker fortsatt vil stå på vår side - uansett valgresultat.

fortsettelse side 12

ATTAC og Gøteborgaksjonen

Av Geir Ove Bernhoff

Navnet "ATTAC" er noe som sikkert de fleste av dere er blitt kjent med gjennom ulike artikler og presseinnslag i aviser og TV. Deler av pressen har dessverre valgt å fokusere på steinkastende demonstranter mot en eller annen MacDonalds restaurant men ATTAC sto verken bak opptøyene i Seattle eller i Gøteborg.

Den internasjonale organisasjonen ATTAC ble stiftet i Frankrike av journalister i Le Monde diplomatique, den 12.12.1998 som en motvekt mot den globale spekulasjons- økonomien. Foranledningen var den økonomiske krisen i Asia, som ble utløst av flere uheldige faktorer, grunnet måten det internasjonale økonomiske system er bygget opp.

Bare i Indonesia ble kursene i 1997 svekket med hele 70%! Dette igjen resulterte i et bankkrakk med en påfølgende økning i fattigdommen blant befolkningen. Råvareprisene ble også påvirket, noe som uunngåelig gikk utover verdens fattigste nasjoner.

Og hva gjorde så det internasjonale samfunn? Den gode tingen de gjorde, var å bidra med kortsiktige lån, men på samme tid sørget det internasjonale pengefondet IMF for å spre panikk med måten de uttalte seg på og de anbefalinger de ga. IMF støttet kreditorene og ikke utviklingen av samfunnet. Det ble ikke satt i gang reformer for å hjelpe befolkningen i disse kriserammede landene. De kortsiktige lånene sørget for å holde kursene oppe inntil kreditorene trakk seg ut, mens landets innbyggere satt igjen med gjelden. Samtidig påla de landene en streng økonomisk

innstrammingspolitikk med høy rente og et krav om nedbygging av det offentlige apparat. Dette var en kur som aldri ville blitt gjennomført i Europa.

Skjev fordeling

ATTAC ble skapt med et ønske om å sette den internasjonale økonomiske politikken og valutahandel i fokus. I 1977 ble det i verden per dag handlet for 18 milliarder amerikanske dollar. I 1998 hadde denne handelen steget til hele 1800 milliarder (ca. 15300 milliarder norske kroner per dag). 85% av disse 1800 milliarder var rene spekulative overførslar. Dvs. kjøp og salg for å oppnå en hurtig fortjeneste, noe som for det meste faller i kapitaleiernes lommer. Slike transaksjoner og spekulasjoner kan med letthet vippe et lands økonomi utenfor stupet.

I dagens hverdag kan vi alle oppleve aksjeeiernes stadig høyere krav til avkastning, med vedvarende effektiviseringsprosesser, utallige fusjoner og oppkjøp. Resultatene viser seg i gigantiske banker og selskaper, og en del av dem har alene en omsetning større en brutto nasjonal produkt til mange av verdens land. Når aksjeeiernes krav til avkastning i dag går opp i mot 15%, mens vår normale inflasjon ligger på 3%, kan vi forstå hvor skjevt kapitalen fordeles. Inntekts-gapet mellom rike og fattige land, og mellom aksjeeierne og arbeidstakerne har økt betydelig over alt. Verdens kapital konsentreres derfor på stadig færre hender, og når vi kan lese at halvparten av jordens befolkning må leve på 18 kroner eller mindre per dag, fremstår dette i et enda mer grelt lys!

Tobin skatt

ATTAC vil arbeide for at det pålegges en skatt ("Tobin skatt" etter økonomen James Tobin) på finanstransaksjoner på mellom 0,05 og 0,1%. Selv en slik beskjedne skatt på disse transaksjonene vil kunne motvirke manglende stabilitet i økonomien. En skatt på 0,1% vil dessuten kunne gi inntekter på nær 100 milliarder dollar årlig, noe som kan overfø-

res til fattige land. Sletting av offentlig gjeld i land med svak økonomi er også et av målene. Videre vil ATTAC arbeide for å avskaffe skatteparadis, og skape innsyn og åpenhet om investeringer i land med svak økonomi.

Stiftelsesmøte

I Oslo den 31 mai i år avholdt ATTAC Norge sitt stiftelsesmøte. Av ATTAC Norges 2000 medlemmer var det cirka 550 fremmøtte.

"Folket har ikke mistet interessen for politikken, det er politikken som har mistet interessen for folket", ropte Berge Furre ut i sin appell under stiftelsesmøte. Videre poengterte han at ATTAC ikke var en voldelig, steinkastende organisasjon, mens han høstet latter og applaus for ut-sagnet; "Vi kaster heller ikke bløtkake, for det er manglende respekt for bondens arbeid".

Stiftelsesmøte vedtok organisasjonens vedtekter og politiske plattform. Her heter det bla. at ATTAC Norge vil kreve at bruken av det norske oljefondet skal underlegges etiske retningslinjer. Videre at ATTAC skal delta i diskusjonen på alle samfunnsnivå for å utvikle alternative samfunnsmodeller basert på innbyggerens behov og naturens tåleevne. Den internasjonale plattformen ligger da selvsagt i bånd av den norske.

Nina Drange som er daglig leder for Fellestrådet for Afrika, ble valgt som ATTAC Norges første leder. Tidligere generalsekretær av Norsk Folkehjelp, Halle Jørn Hansen ble valgt til 1.

2. nestleder ble Ellen Hofsvang som tidligere var nestleder i Natur og Ungdom. Utover dette ble det valgt 12 styre- og 7 varamedlemmer.

fortsettelse neste side

fortsettelse fra forrige side

Ikke voldelig

Jeg var tidligere inne på at ATTAC ikke var en voldelig organisasjon. De voldelige elementene som vi har sett i Gøteborg og andre steder tilhører ikke organisasjonen ATTAC. Personer med voldelig oppførsel tiltrekkes ofte slike demonstrasjoner, utenfor ATTAC's kontroll. I Gøteborg hadde disse opprørerne tilknytning til organisasjoner som blant annet Antifascistisk Aktion (AFA), Ya Basta og Internasjonale Sosialister (IS). Store deler av ATTAC's medlemsmasse har dessuten bakgrunn fra ikke voldelige organisasjoner, slik som fagforeningene og humanitære organisasjoner. Rogaland Elektromontørforening og EL & IT Forbundet Distrikt Rogaland er noen av de organisasjoner som har valgt å tilslutte seg organisasjonen.

Bli medlem

Nå har det seg slik at det kun er enkeltpersoner som kan tilslutte seg ATTAC med fullt medlemskap, mens organisasjoner og foreninger fungerer som støttemedlemmer.

Medlemmene som tilslutter seg ATTAC tilfaller lokalorganisasjonen ved sitt hjemsted.

Kontingenten hvert medlem må betale per år er 200 kroner. Halve denne kontingenten tilfaller lokalorganisasjonen.

Det hjelper lite å forbanne seg over verdens urettferdighet dersom man ikke gjør noe konkret ut av det. Jeg vil derfor oppfordre alle til å støtte ATTAC med et medlemskap.

ATTAC kan kontaktes på internett adressen www.attac.no.

Gøteborgaksjonen

I forbindelse ned EU's toppmøte i Gøteborg den 15-17 juni i år, ble det arrangert en mønstring for å protestere mot den omfattende liberaliseringen av økonomien i verden. Det var flere organisasjoner som deltok i denne mobiliseringen, slike som ATTAC, Nei til EU og EL & IT Forbundet. Fra EL & IT Rogaland deltok

undertegnede og kassereren i distriktet, Rolf Bersås. Distriktet har tatt mål av seg til å være en pådriver i prosessen mot den hensynsløse markedsøkonomien. Dette selvfølgelig med fredelige midler.

Aggressivt politi

Aksjonen ble en stormønstring som samlet 15-20 000 demonstranter. Dessverre var det et fåtall på ca. 200 aktivister som ikke greide å fraholde seg for å utøve vold. Opptøyene startet da demonstrantene ble stoppet av en politimur i sitt forsøk på å marsjere mot kongressenteret. Politiet presset demonstrantene tilbake mot Gjöta Plats, slik at panikk og aggressivitet spredde seg blant demonstrantene. Dette førte igjen til at enkelte aksjonister begynte å kaste brostein mot politiet. Aksjonistene ble så presset videre nedover Gøteborgs paradegate "Kungsporsavenyn", hvor på politiet tapte fullstendig kontrollen. Maskerte ungdommer med adrenalinkick knuste og brant alt som kom i deres vei. Politibiler som var parkert langs avenyen ble fullstendig ødelagt på få sekunder. Busskur, butikker, banker og McDonalds restauranter ble alle knust av brostein, som effektivt ble gravd opp fra gaten. Bål av McDonalds inventar avgå et svart røykteppe over avenyen, mens politiet sperret av gaten for publikum. Ved Bältespärmar parken nederst på avenyen, mistet også politiet fullstendig besinnelsen, da de kastet brostein tilbake på aktivistene. Senere på kvelden falt det flere skarpe skudd mot aktivistene. En av dem ble hardt skadd med skuddsår i mageregionen, mens to andre ble lettere såret i armer og ben.

Stor deltagelse

I pressen ble disse hendelsene totalt overskyggende for de fredelige demonstrasjonene som samlet 15 000 mennesker, Sveriges hittil største demonstrasjon. Begivenheten som var arrangert av Nei til EU, var opptatt av å gi makten tilbake til folket og stoppe den hensynsløse liberaliseringen av økonomien. Fra Norge deltok blant annet organisasjonene EL & IT Forbundet Rogaland, Oslo Akershus, og

Trondheim, Heismontørens fagforening, Klubb Bravida, Grafisk Forbund, Fellesforbundet, Transportarbeiderne, Bryggeriforeningen, LO i Trondheim, ATTAC Norge og Nei til EU. Etter en marsj gjennom Gøteborgs gater, løste demonstrasjonen seg opp på Gjöta Plats. En demonstrasjonsmarsj som gikk dagen etter samlet like mange mennesker under parolen "For et annerledes Europa".

I Rosenlund park ble det satt opp flere telt i forbindelse med "FRITT FORUM 2001 – det frie ordets festival". Her ble det holdt foredrag, arrangert underholdning og utstillinger, samt stands for en del organisasjoner. Det er slike fredelige arrangement og demonstrasjoner vi vil ha, og ikke blodsutgytende gateslagsmål som det vi ble vitne til. Det rammer ikke de som det gjelder, kun en uskyldig tredje part.

Gateslagsmålet som ble iscenesatt av anarkistisk ungdom med adrenalinerush, ble massivt tatt avstand fra med taktfaste tilrop "ikke vold, ikke vold", fra de fredelige demonstrantene. Selv om politiets mandat var å beskytte EU's toppmøte, var det ikke nødvendig å opptre så brutalt som de gjorde. Makt demonstrasjonen som det Svenske politiet fremviste må ta en god del av skylden for at situasjonen kom såpass ut av kontroll. Politiet burde ha lært fra tidligere hendelser at slike makt demonstrasjoner avler vold.

Fjernet seg

Organisasjonen ATTAC som tidligere har møtt påstander om voldsbruk under demonstrasjoner, var en av de første som marsjerte bort i fra torgmøtet hvor de voldelige aksjonene oppstod. Voldelige aksjoner er ikke noen måte til å skape en bedre verden. Fredelige demonstrasjoner er den måte vi kan bevisstgjøre verden det demokratiske samfunns avmakt i forhold til kapitalismens grådighet. Det er derfor ytterst sørgelig at volden skal få grobunn i denne kampen, fordi den ødelegger den dialog og forståelse som burde vært mellom politikere og demonstranter.

Gjest hos det nordamerikanske heisforbundet - IUEC

Av Percy Kindahl / Vidar Nordbø

Årets IUEC-kongress i Toronto, Canada var noe utenom det vanlige. Fagforbundet, en sterk, seierrik og velorganisert organisasjon, feiret sine første hundre år. For aller første gang kunne IUEC også ønske sine innbudte gjester fra Norge, Sverige og Finland velkommen. Innrammingen var, på vanlig amerikansk vis, storslått og overdådig.

I Nord-Amerika finnes det ingen annen fagorganisasjon som så vellykket har samlet de fleste av sine kolleger under ett og samme tak. Organisasjonsgraden er imponerende 91 %. Det var derfor en meget stolt General President (forbundsleder), Dana Brigham, som i sin tale kunne se tilbake på ett hundre års virksomhet.

En hel del har blitt utrettet. De høyeste lønningene i byggebransjen, heldekkende forsikringer, et fullgodt pensjonssystem samt høy standard på arbeidervernområdet. Men mye gjenstår. Framfor alt å bygge opp et lærlingprogram innen nær framtid. Og de ventende lønnsforhandlingene til våren.

Annerledes

Vi fem innbudne nordiske gjester fikk delta i en annerledes kongress, med andre skikker og rutiner, andre møte- og omgangsformer, enn de vi er vant til. Det første som slo oss var at det manglet en dagsorden. Sakspapirene var sendt til de 289 delegatene. Men ingen dagsorden. Den finnes bare i forbundslederens hode, ble det forklart for oss og sånn var det. Fra podiet skjøttet presidenten Dana

Fra venstre: John Quackenbush (IUEC), Percy Kindahl (SEF), Robert Ellingsen (HMF), Vidar Nordbø (HMF), Joma Antila (Finsk Metall) og Juhani Kouhia (Kone Finland)

Brigham hele kongressen. Møteleder ble ikke valgt blant kongressdelegatene - ei heller ble noen protokoll ført i vår forstand. Vedtak ble anført og innleggene spilt inn på lyd-bånd og dessuten videofilmet. Hver morgen ble et sammendrag av utvalgte deler av gårdsdagens diskusjoner og beslutninger lagt ut.

Ved siden av forbundsleder Dana Brigham satt to advokater som gransket beslutninger, formuleringer og øvrige formaliteter. Det er nødvendig i et land hvor retten kan idømme store erstatningsbeløp for den minste feil.

Taleretten

I gangene mellom delegatenes benker var tre mikrofoner satt opp. Den som hadde noe på hjertet eller ville ytre seg i anledning saken måtte stille seg i kø ved en av de nummererte mikrofonene og derfra avgi sitt innlegg etter at presidenten ga han ordet med f.eks. ett kort «mike three» (mikrofon tre) eller det nummer mikrofonen hadde.

Det var ingen restriksjoner for talerne bortsett fra at de bare kunne tale en

gang i hver sak, unntatt replikker. Avvek de fra emnet og begynte å sveve ut på viddene, ble de umiddelbart avbrutt og kalt til å følge dagsorden av presidenten eller de øvrige delegatene. De fleste innleggene var meget velformulerte og ble dyktig framført av delegatene. En imponerende debattvilje hersket gjennom hele kongressen og kunne iblant slå gnister. Som hjemme er forskjellen og til en viss grad motsetningene mellom de store byenes benker og småbyenes merkbar.

Besøket

Vårt besøk ble innledet med et møte den 12 august med ledelsen i the Elevator Industry Work Preservation Fund, en komite som ledes av forbundslederen selv. Det var ved en arbeidsfrokost der vi fikk presentere oss selv og bli kjent med forbundsledelsen. Det ble en umiddelbar og

fortsettelse neste side

fortsettelse fra forrige side

øyeblikkelig god kontakt og vi møtte her for første gang den gjestfrihet og generøsitet som kjennetegner våre nordamerikanske kolleger, en gjestfrihet vi levde med resten av uka. Det ble ikke spart på noe for å oppfylle våre ønsker.

Vi fikk deretter sjansen til å treffe delegatene, etter hvert som de ankom hotellet Royal Fairmont York. Når heismontører fra hele verden møtes oppstår straks søt musikk. På kort tid hadde vi knyttet mange kontakter og blitt møtt så entusiastisk at vi var fullstendig overveldet. Interessen fra delegatene over vårt nærvær var genuint varmt..

Kongressen

Den 13. august åpnet the National Convention. Begge nasjonenes flagg (Canada og USA) ble båret inn i en parade ledet av sekkepipeblåsere fra Toronto politikorps. Trofasthetserkleringen ble avsagt foran Stars and Stripes og deretter ett minutts stillhet for å minnes medlemmer som har gått bort.

Overraskende nok ble kongressens forestående arbeid velsignet av en prest (ved forbønn), et innslag som gjentok seg ved flere påfølgende anledninger, som innledning til et møte eller et festarrangement.

Deretter holdt en ledende politiker fra Ontario en tale, hvorpå vi gjester, de første utenlandske noen gang, ble presentert.

Da kongressen formelt måtte prøve spørsmålet og avgjøre om vi skulle tiltales å delta som observatører under møtet, måtte vi forlate salen. Det ble raskt avklart og vårt nærvær akseptert.

Komiteer

Alt arbeidet med å gå igjennom, behandle og ytre seg om de innkomne forslag, skjer i komiteer, som er sammensatt av representanter fra alle avdelinger (Locals), om det lar seg gjøre. Det er forbundslederen som oppnevner komitemøtene. De diskuterer forslagene og avgir sin innstilling til

kongressen, som etter diskusjon så tar stilling for eller mot komiteenes forslag.

Komiteene har et omfattende arbeid. Siden det er fem år mellom kongressene blir det mange saker som hoper seg opp og krever en løsning.

Om noen kommer med et tilleggsforslag tas det umiddelbart opp til avstemning. Man venter ikke til saken er gjennomdiskutert og voteringsorden fastsatt. En mye enklere prosedyre enn hos oss..

I de fleste saker ble stemmeflertall avgjort ganske enkelt ved det mest høyrøstede tilrop fra salen.

Om noen krever det vi kaller votering, utføres en såkalt roll call vote, som innebærer at om en tredjedel av kongressen støtter forslaget, så telles stemmene deres etter et veid tall for hver avdeling. Avdelinger med flere medlemmer har større stemmetall, noe som naturligvis tilgodeser storbyområdene.

Valg

Kongressen valgte også folk til verv i forbundsledelsen. Den sittende presidenten Dana Brigham, som tok over etter at hans forgjenger Ed Sullivan som ble valgt til leder i USA's bygningsarbeiderforbund, ble valgt ved akklamasjon. Det fantes ingen motkandidat till posten. Dana Brigham, som selv naturligvis har vært heismontør, sies i følge rykter å ha mer enn 41 slektninger, som har vært eller er yrkesaktive heismontører. En gedigen og passende bakgrunn for en leder av et stort heismontørforbund.

Kampen om kasserer- og de åtte visepresidentpostene derimot, var betydelig hetere. Det forekom adskillig lobbying samt utdeling av kampanjemateriell og kampanjebrev, som de ulike kandidatene hadde forfattet selv. Der gjorde de rede for sine målsetninger, sine gode sider, sine kapasiteter og erfaringer. Hver kandidats tilhengere stod fram for kongressen og priste sine respektive proselytter. Valget skjer så med stemmesedler.

Fritiden

Oftest ble møtet avsluttet i god tid før de store festene på kveldstid som ulike avdelinger sto vertskap for. En fast tradisjon var også opprettelse av

et såkalt Hospitality Room - som var en møteplass hver kveld til langt ut på natta. Der fantes det et stort badekar fylt med is og stadig etterfylt med ølbokser til allmenn utdeling. Mange kontakter ble til der og livslangt vennskap lovet men oftest glemt dagen etter. Men det var her vi kom tettest på de nordamerikanske heismontørene og fikk innblikk i deres arbeidsdag.

Avslutningsdagen

Den 17 august fikk vi nordiske representanter tre fram for IUEC-kongressen som de første utenlandske gjestene noensinne. De norske og svenske delegatene kom overens om en felles forfattet tale som ble leste opp av HMFs leder, Robert Ellingsen. Talen betonte betydningen av internasjonale faglige relasjoner i en verden som domineres av de store globalt virksomme heisforetak. Det som skjer i USA/Canada hadde ofte en umiddelbar effekt i Europa, eller omvendt og vi må samarbeide for så tidlig som mulig å kunne møte utspill fra arbeidsgiverne.

Vidar Nordbø la så fram bakgrunn, fakta og historikk om Lift Group.

Vi takket også for den gjestfrihet og generøsitet som ble vist oss. Alle gjestene overrakte gaver.

Fra HMF overrakte Robert, som en hilsningsgave til IUEC i anledning jubileet, en krans med inngravert hilsningsplakett. I tillegg fikk lederen vår historiebok og et klassisk norsk drammesett i tinn med en smaksprøve på Linjeakevitt. Den lokale avdeling, Local 50, fikk et klassisk norsk tinnbeger, som takk for et godt gjennomført vertskap.

Robert Ellingsen gjorde en fremragende jobb som HMFs ambassadør, man kan utvilsomt si at foreninga nå har skrevet historie hos det hundreårsjubilerende nordamerikanske heisforbundet. Vi finnes i minnet hos de 289 delegatene som ønsket oss inderlig velkommen tilbake og at vi skulle videreutvikle de påbegynte internasjonale forbindelsene. Vi ble møtt av en lang, stående ovasjon i flere minutter før vi forlot podiet.

Vi ønsker IUEC ytterligere hundre år med framgangsrik faglig kamp.

En heismontør savnet i WTC-katastrofen

Etter det grufulle terroristangrepet mot tvillingtårnene i World Trade Center i New York, har man nå konstatert at en heismontør - Chucky Costello - trolig har blitt igjen i rasmassene.

Fra det nordamerikanske heisforbundets (IUEC) avdeling 1 - i New York - opplyses det at han befant seg i en bygning ved siden av. Han gikk inn på ulykkestedet for å hjelpe til med evakueringen av folk etter det første angrepet - og ble antakelig der til bygningen raste sammen. Han har deretter ikke meldt seg. Det er ukjent hvilken bygning han befant seg i.

Etter det vi forstår var 17 heismontører på jobb i 35. etasje i forbindelse med ombygning og ytterligere 6 på service på ulykkestedet. Alle disse er i god behold - de reddet seg ned gjennom nødtrapper og ut via frie passasjer i undergrunnspareringen og videre til dekning bak omkringliggende bygninger.

Øyenvitneskildring av Wayne Locker, heismontør, New York

«Me, my partners and co-workers at E-Tech are all OK. We were on a rooftop at Ninth Avenue and 16th Street, with a beautiful view of the WTC. We were doing a final acceptance test on two elevators with HPV

900/ Swift Futura's. We heard a loud explosion and turned to see the north tower with a gaping hole in it, flames and smoke spewing out. We had no idea at that time what was going on . . . only speculation. After a few minutes, there were about seven helicopters hovering in the vicinity. In the distance, south and to the west (there were about 100 people on the rooftop now) we saw a plane heading towards the WTC. We thought it was a military plane coming to assess the

Fra «ulykken» i World Trade Center (USA)

situation . . . it came in low and fast and we saw it turn and bank into the south tower . . . it just got swallowed by the tower. We all knew then that we were under terrorist attack. All the helicopters left the scene and we were watching the two towers burn. It was an eerie and stomach-wrenching time. Everyone was in a state of shock. Then we saw the south tower collapse. We were all sick, words cannot describe how we felt. We went back into the machine room for a moment to start collecting our gear and then we turned to see the north tower collapse. It went down in two stages as far as we could see. We were

watching the antenna as a gauge. It went down, stalled for a few seconds, and then continued. The rest, unfortunately, is history. I was thinking of my friends at ACE Elevator who I worked closely with over the years. I could only think of the worst, since I know these people are very heroic. The same people who helped out during the first bombing. Thank God, they are all safe. Lazar was in the ACE New Jersey office at the time and he said all the ACE personnel were accounted for. We stayed over night in the city. We can only pray for the injured and innocent people no longer with us.»

Lederlønninger

Bare kinesiske ledere tjener mindre enn norske ledere, viser en internasjonal undersøkelse. Men fortsatt har norske ledere til smør på brødet med en gjennomsnittslønn på litt over 1,1 millioner kroner.

Øverst på lønnstoppen troner amerikanske ledere suverent, med en gjennomsnittslønn på 12,7 millioner kroner, viser undersøkelsen som er gjort i 27 industrialiserte land av konsulentfirmaet Towers Perrin.

Norge er ikke med i undersøkelsen, men tall Dagens Næringsliv har innhentet fra Statistisk sentralbyrå plasserer Norge nær bunnen. Svenske ledere havner på 16. plass med en snitt lønn på drøye 4 millioner kroner.

NTB

fortsettelse fra side 6

Det er ikke derfra faren vil komme. Denne saken var så dårlig tilrettelagt fra departementets faglige rådgiver BE (Statens bygningstekniske etat), at en hver minister med gangsynet sånn noenlunde i behold måtte gjøre slik Sylvia Brustad gjorde. En bør være klar over at dette ikke var noe isolert angrep mot heisfaget, men en del av en byggesaksreform som alt har privatisert all byggkontroll.

Kommer det et nytt angrep, er det fra byråkratiet angrepet mot dagens heiskontroll vil komme – om da ikke også byråkratene innser ”galskapen” i å privatisere kontroll; enten det er EU kontroll på biler – på båter eller på bygg.

Kontorluften gjør deg syk

Når alle voksne personer i Sverige har mellom 5 og 10 sykedager i året, skyldes det dårlig innneklima på arbeidsplassen, Konkluderer Verdens helseorganisasjon, WHO. Det koster samfunnet nesten 5 milliarder i året.

Luften på et kontor er faktisk så dårlig at det ofte er bedre å trekke pusten ute i bytrafikken enn inne på kontoret. Over 77 prosent av de kontorene som deltok, svarte at de hadde altfor dårlig innneklima, og det skyldes dårlig ventilasjon.

Inne setter millioner av pollen, bakterier og sotpartikler seg fast på vegger og møbler. Du kan verken se eller lukte dem, men de setter seg i luftveiene og påvirker helsen med både allergier, hodepine og tretthet.

Problemet er heldigvis ikke uløselig. Det ha man for lengst innsett i USA, der salget av luftrensere hvert år runder 4 millioner. Med en effektiv luftrensere kan man faktisk fjerne opptil 99 prosent av de skadelige partiklene og dermed spare en masse sykefravær.

Avdelinger i HMF

I Heismontøren prøver vi nå å få en liten presentasjon av de forskjellige avdelingene i HMF. I tillegg skal vi prøve å få avdelingene til å skrive litt om hva som skjer i deres distrikt. Derfor ber jeg alle avdelingsledere i HMF om å ta pennen fatt og sende artikler til: richard@heis.no.

Drammen

Denne presentasjonen av avd. Drammen, eller Buskerud fordi det høres mye større ut, skrives i uke 35. En uke det skjer forandringer. Men før alle formaliteter er i orden, så teller i skrivende stund Buskerud avdelingen 25 medlemmer.

Disse fordeler seg firmavisa slik :

Kone 6 i Drammen og 2 i Hønefoss. Access 3.

Schindler 14 i Buskerud.

*merk: Kone blir en mindre fra 01.09.01 fordi Tor Hansen går av som pensjonist, og vi benytter anledningen til å ønske lykke til i mer avslappende tempo !

*Access er i formalitetene underlagt Larvik avdelingen, men har opprettet en postboks i Drammen for å få ”bystatus”

Kone og Reber har sine kontorer og administrasjon på hver sin side av elva.

Reber har også utvidet sin formelle grense utenfor Buskerud, fordi avdeling Sandefjord og Drammen er på en måte ”slått sammen”. Slik at i hovedsak har Sandefjord og Drammen felles ledelse med ”setet” i Drammen....!

Avdeling Buskerud er oversiktlig og det er lett å komme i kontakt med alle, alle kjenner alle, altså en ”åpen” tilværelse blant medlemmene. I tillegg er vi nær Oslo, slik at vi for det meste

er godt oppdatert på ting i bransjen. Nettopp på slike ting som skjer i uke 35, hvor det blir offentliggjort at OTIS kjøper Access sin heisavdeling. Det blir jo inntresant å følge, når Reber eier 40% av Access, men hva i Access Reber eier, får juristene ta seg av fortløpende etter uke 35, noe de også gjør er det å skjønne ut fra Rebers ledelse i Vennesla. Mulighetene for at noen føler seg overkjørt eller til sidesatt ser absolutt ut til å være til stede.....følg med !

Arbeidsmengden i Buskerud er svært god for alle. Access (OTIS) mener å ha tre ganger mer arbeid enn det de har kapasitet for i Buskerud. Kone og Reber har også i overkant av arbeid som skal utføres i forhold til kapasitet. Dette har vært vedvarende i lang periode, og det er til tider gitt utslag i svært slitsomme måneder, og dette tærer på kropp og sjel.

Ellers av arbeidsmengde så har et Ålesund firma med navn Sanne Spesial Heiser fått noen av heisene i distriktet til Buskerud i sin service/rep. portefølje. Sanne Spesial Heiser har et kontor i Oslo, har det vi vet 3 eller 4 i arbeid, hvorav en er i administrasjon. De skal også ha et samarbeidsforhold til System Heis i Kr.Sund.

Heis System har også overtatt noen heisanlegg i service/rep. i Buskerud, etter at en samlekontrakt var ute på anbud.

Styret i HMF – Buskerud består av Leder Rune Larsen (Schindler) , N.Leder/sekretær Jan Bråten (Kone) Kasserer Arnfinn Ustad (Access / OTIS).

Hilsen Rune Larsen

avdeling Nord neste side

fortsettelse fra forrige side

Nord

Avdelingens område strekker seg fra Nordland i sør til Finnmark i nord. Vi er rundt regnet 30 medlemmer med en hovedvekt rundt 35-45 år. Imidlertid har vi fått en gledelig tilvekst av medlemmer i den yngre årsklasse.

Styret er sammensatt av folk i ulike årsklasser og geografisk spredning.

Den meste av aktivitet, utenfor de 2 samlingsmøtene i året, skjer via klubbene. På siste årsmøte som ble holdt i Harstad, så deltok det 23 medlemmer. Det syntes vi er bra. Vi deltar også på de sentrale Hel- og Halvårsmøtene i foreningen. Samarbeidet med den sentrale ledelsen er god og for oss er det viktig at vi har en åpen kanal til det sentrale apparatet. Det er aldri nei, når det gjelder å sende representanter nordover til møter.

Selv om det på "kafémøter kan være lange og sterke diskusjoner om linje etc. så stiller vi opp 100% når situasjon krever det.

Av lokale saker så jobber vi med å øke vår deltakelse i de lokale EL & IT avdelingene. I tillegg er vi opptatt av å få til en dialog med "gratis passasjerer", dvs. de som jobber hos Heistek i Nord. Selvsagt er det organisasjonsfrihet i dette landet, men de som er med uten å betale, bør etter vår mening ha en flau smak i munnen. Men positivt er det at de fleste er inneforstått med at ting koster, videre at ingen ting kommer av seg selv.

Jeg vil på vegne av avdeling nord, takke for oppmerksomheten.

Hilsen Trond Greni

Otis – Best i klassen?

Av Richard Dalberg

Otis er et firma som satser stort på sikkerhet. De lar ingen ting være uprøvd for å sikre arbeidsdagen for sine ansatte.

Da det er bestemt ifra sentralt hold i Otis at sikkerheten til de ansatte skal komme i første rekke, ikke bare i Norge, men i hele konsernet, så hadde de sendt folk ifra Danmark for å holde kurset. Kurset var om generell sikkerhet på arbeid med heis, men en stor del gikk på personlig sikkerhet, arbeidsprosedyrer og verneutstyr for den ansatte.

På håret

De fleste som jobber med heis har helt sikkert vært borti en eller flere nesten ulykker og vet at selv den enkleste situasjonen på jobben kan medføre livsvarige skader. Vi går på jobben hver dag og tenker som regel ikke på hva som kan skje. Bare det å gå inn på stoltaket eller ned i graven, er en stor fare for vår sikkerhet. Dette gjør vi jo hver dag, så hva er det som er så farlig med det?

Har du noen gang tenkt over hva som kunne skje, hvis for eksempel stoppknappen ikke hadde virket eller heisen gikk med åpen dør o.l. Vi vet jo ikke om det har vært "fremmedfolk" å mekket på heisen. Oddsene er nok ikke stor for at det skjer noen alvorlige ulykker, men det skjer mange nestenulykker og da er ikke veien lang før det smeller skikkelig.

I Reber hadde vi nylig en nestenulykke, hvor en av våre montører "bare" skulle inn på stoltaket. Han åpnet dørene og i det han skulle klyve inn på taket, startet heisen opp med åpen dør. Utrolig nok klarte han å komme seg unna uten skader. Det viste seg i ettertid at det hadde vært "fremmedfolk" å mekket på heisen, dørserien var blitt kortsluttet.

Gutta i fokus

Otis har tatt lærdom av sine erfaringer med ulykker og nestenulykker, hvorpå de har utarbeidet arbeidsprosedyrer for selv de enkleste arbeidssituasjoner. Som for eksempel hvis du skal inn på stoltak eller ned i graven. I tillegg satser de stort på personlig verneutstyr og spesialverktøy, ikke bare det at gutta skal ha utstyr, men at det også holder mål og er behagelig å bruke, samt at det er jevnlig inne til kontroll.

Gutta har personlig verneutstyr som andre bedrifter kanskje ikke har eller bare er å få på utlån. Jeg kan nevne en enkel ting som et spesialverktøy for å holde sjaktdørene åpne, istedenfor en skrutrekker som har lett for å skli unna....mens du er i sjaktgraven og døren klapper igjen over deg.

Det må også nevnes at det er utarbeidet en minimums standard for sikkerheten på heiser som skal inn i Otis serviceportefølje (f.eks. kjøretablå på stoltak), følger ikke heisen standarden eller at kunden ikke ønsker å utføre de sikkerhetsmessige endringene, tas ikke heisen inn i porteføljen.

Dyrt

Det kreves mye arbeid med å endre på arbeidsrutinene ute. Det kreves en holdningsendring både fra gutta ute og de inne på kontoret. Det er ikke gjort i en håndvending å endre på de daglige arbeidsrutinene, men med tålmodighet, godt samarbeid og oppfølging er det faktisk mulig. Og selv om det kan ta litt tid med de som har vært lenge i faget, så er det bra at de "nye" får dette inn med morsmelka. Otis er villige til å satse alt på å få dette til og det er klart at alt dette vil koste mye penger, men for Otis er dette en investering i deres ansattes fremtid.

Mange gode løfter, men vi har venta på julenissen før også. Vi får håpe Otis klarer å følge opp.

Reisebrev fra Luna

Av familien Herseth

**Tur retur Vestindiske øyer med familien Herseth og diverse mannskap:
Skipper: Erik (42 år)
Crew: Kristin (39 år), Kai Erik (16 år), Aleksander (16 år og kamerat av Kai Erik, kalt Parken) og Benjamin (5 år)**

Avreise, overfarten over Nordsjøen, Scotland, Nord Irland, Irland, England, overfarten over Biscaya, (Spania og Portugal)

24.- 30.juni

Avreise Drøbak, kl. 17.00 - mange familiemedlemmer og venner var møtt opp for å ta avskjed og det følte litt rart. Noen av venninnene til Kai Erik og "Parken" (kompisen til Kai Erik som skulle være med i 4-5 uker), felte noen tårer!

Vi var ikke kommet lengre en til Færder Fyr, før vi fikk et overraskende møte med Color Festival. Vi så ferjen komme og holdt grei avstand. Ferjen kom bak oss og avstanden var ca. 50-100 meter, da den var oppe på babord side. Alt virket greit, helt til ferjen plutselig la over 180 grader og rett mot oss!. Vi la hardt over til styrbord og kom oss unna så fort vi kunne.

Etter at vi hadde fått summet oss kalte vi opp kapteinen på Festival og lurte på hva som var årsaken til den noe merkelige manøvreringen. Kapteinen var veldig hyggelig og beklaget det hele. De hadde fått problemer med utkoblingen av den ene motoren og derfor tørnet 180 grader. Utkobling av en motor var vanlig å gjøre i godt vær, og dette gjorde de alltid ved Færder. Nå hadde vi fått en påminnelse om hvor viktig det er å være på vakt! Ellers gikk seilturen til Risør (som ble første stopp) greit. Det blåste opp litt om natten, men ikke mer en at vi kunne seile med full seilføring helt frem. Vi

hadde en stopp i Kristiansand og til slutt i Mandal, hvor vi bunkret for overfarten til Scotland.

30.juni-03.juli.

Vi brukte tre døgn på overfarten fra Mandal til Inverness i Scotland. Vindforholdene på overfarten var veldig varierende. Første døgn var det sørvestlig frisk bris (fint seilvær).

Andre døgn blåste det opp til kuling (satte et rev i seilet) og det ble en slit-som nattseiling. Nattseilingen ble fordelt på Kristin og Erik, da guttene ikke var helt i form (uvant). Meningen var at "Parken" og Kai Erik skulle ha første vakt fra 21.00 til 24.00, Erik fra 24.00 - 04.00 og Kristin siste økt fra 04.00 - 08.00. Vi hadde litt sjøsyke om bord, men etter to døgn gikk alt så meget bedre.

Vi forsøkte å fiske litt, uten hell, men vi hadde vårt første møte med delfinene som det ble mange besøk av etter hvert. De lekte rundt og under båten i lange perioder om gangen. Det var uvant for oss alle å være flere døgn ute på havet og kun se hav, så vi var ganske slitne alle sammen da vi endelig kunne kjenne landjord under bena igjen. Riktig nok seilte vi tett inntil en del oljeplattformer, samt noen større tank- og frakteskip.

Vi ble hyggelig mottatt da vi ankom Inverness, det stod flere klare på bryggen for å hjelpe til (det blåste godt og innløpet var rimelig trangt og grunt). Det var godt å endelig kunne sette bena på fast grunn. Vi hadde noen hyggelige dager her, hvor vi også traff en annen norsk båt.

04-07.juli

Startet turen gjennom Kaledonien Kanalen 04. juli i fint vær. Første sea locken var litt skremmende, men vi var jo så mange til å hjelpe til at dette bare ble barnematen. Første stopp ble Loch Ness. Her står det et gammelt slott som det etter sigene skal spøke i. Det er fra dette området mange av bildene og historier om sjøormen stammer fra. Her kom vi dessverre ikke inn til havnen.

En svensk båt vi nettopp hadde møtt hadde vært inne i havnen, og stått på grunn! Vi fant derfor ut at vi skulle ta oss en moring. Moring og moring! Vi fortøyde tauet rundt noe vi syntes så ut som moring, (til unnskyldning: det begynte å bli mørkt), men dette viste

fortsettelse neste side

fortsettelse fra forrige side

seg å være bøye for leia (huff,da!). En engelsk mann kom seilende helt opp til oss og tipset oss. Litt flaut, men vi måtte jo bare le av det. Da vi senere traff igjen engelskmannen, ble det gitt noen "morsomme" kommentarer. Vi tok jolla inn til land for å ta oss en matbit og vi var også innom Loch Ness museumet. Her fikk vi med oss historien om sjøormen og alle forsøkene på å finne denne.

Ellers gikk ferden gjennom kanalen forholdsvis greit, men mye regn. Typisk skotsk vær! Mye fin natur å se, samt mange flotte slott og festninger. "Parken" og Kai Erik syntes det var mer morsomt til havn (shopping etc.) Suvernien de skaffet seg fra Scotland var to scotske capser med hår og sekkepiper-musikk!

Totalt var vi gjennom ca. 25-30 sealocker/sluser. Konklusjon: mye fin natur, mye regn, hyggelige mennesker, men for lite action for ungdommen. Moro å ha prøvd dette, men nå gleder vi oss veldig til varmere vær.

08.juli

Seilte hele dagen. Fremme i Port Ellen sent på kvelden. Her skulle Erik gjerne ha besøkt en eller flere whisky fabrikker, men været var for dårlig (mye vind) og det var kun ankringsmuligheter. Vi la oss heller tidlig, slik at vi kunne komme tidlig avgåre neste morgen.

09-12. juli

Vi er nå kommet til Bangor (en stor by rett i utkanten av Belfast). Vi har brukt ca. 15 dager hit. Været er fortsatt ikke så mye å skryte av. Her fikk vi vasket klær og ordnet det meste som trengtes. Erik tok en drosje inn til Belfast for å skaffe nytt glass til akterluken, som dessverre knuste for oss i kanalen! Vi andre var i Bangor og tittet på livet der.

Den siste dagen var det en stor festival i byen. (Oransjeordenen). Med kjempe stort folketog med diverse orkestre, med fløyter, sekkepiper, trommer og trekkspill. Mange flotte uniformer. Også politiet var tilstede, rike-

lig utstyrt. Benjamin reagerte på at de hadde pistoler, håndjern og batong, samt skuddsikre vester (og vi som ikke har med så mye som en sprettert i båten engang!).

Vi hadde en hyggelig prat med en av politifolkene. Han forsøkte å forklare for oss hva festivalen gikk ut på. Vi fant ut at det i alle fall var den store fylle-dagen! En kjempe "17.mai" feiring. Vi tilbrakte siste dagen i en familiepark og på et tivoli som var satt opp i forbindelse med festivalen.

Neste stopp er lagt til Dublin - (Howth).

12-18. juli

Vi gikk fra bryggen i Bangor kl. 22.30. Vi regnet med å være fremme i Howth (Dublin) på 12-15 timer. Det ble en fin nattseiling. "Parken" og Kai Erik har nå kommet i gang med sine nattvakter!

Vi ankom Howth ca. 15.00 (distanse ca. 90 n. m.) Kai Erik og Aleksander dro raskt inn til land for å sende E-mail hjem til sine venner og venninner! Været er bra, men en del vind. Godt å ligge til brygge. Felles for alle havneanleggene hittil er god standard og forholdsvis høy havneavgift. Etter en inspeksjon på land fikk vi sjekket værmeldingen for de neste 5 døgn. Vi bestemte oss for å bli liggende noen dager, da vinden er spådd opp til 28 knop (noe som tilsier kulning). Vi koste oss heller noen dager her. Vi har da god tid! Vi hadde noen hyggelige dager, med flere restaurantbesøk etc, men været har nå sviktet oss igjen, mye regn og vind.

Vi ble kjent med en annen norsk båt (Radi) som var på vei hjem fra Trinidad og en skotte som var på vei til Portugal. Vi hadde en hyggelig (fuktig) kveld sammen med dem siste kvelden.

18-20.juli

Startet opp 20.00 . Neste stopp Falmouth (England). Overfarten tok ca. 2 døgn. De første timene ble veldig urolige med gammel sjø (etter kulningen). Det ble en kald og masete nattseiling. Erik måtte sove oppe i cockpiten (det er ingen god løsning), det er kaldt om natten og man våkner hele tiden av at man fryser. Men når

været er for dårlig, ønsker vi andre at han skal være lett tilgjengelig og lett å vekke. De som har sovet i samme rom som Erik vet hva vi mener... SNORK!! Ingen ting vekker Erik når han først sover.

Ellers gikk den neste dagen med til litt fisking og soling. Været var veldig bra på dagtid. Men sjøen såpass urolig at det er ingen fornøyelse å stå nede i byssa og lage mat. Det blir laget enkle retter. Vi tar alltid en bedre middag på land når vi er fremme.

Vi fikk litt problemer med storseilet og en liten diesellekkasje... ikke gøy! Diesellekkasjen fikk Erik ordnet underveis, men seilet måtte en tur til seilmakeren i Falmouth. Ellers gikk resten av overfarten "rimelig" greit. Man lærer seg fort at det meste kan skje på en langtur. Benjamin fikk se en hai noen timer før vi kom inn til Falmouth. Herlig å ha England i sikte etter et par døgn. Vi ble anvist plass i Pennedise Port, Falmouth ca. kl. 1600 den 20.07. Nå gjenstår kun Biscaya før vi får den etterlengtede varmen i Spania. Håper snart å kunne pakke bort flesgensere og seildresser. Det er også uvant med den store forskjellen på flo og fjære, noe som vi har merket helt fra Scotland. Det kan være forskjeller opp til 10 meter på tidevannet! Greit å huske på når båten fortøyres.

21-26.juli

I Falmouth ble vi nesten i en uke. Det var en del arbeid som skulle utføres om bord, ting som måtte sjekkes og mat som måtte handles inn før overfarten over Biscaya. Storseilet ble fikset, dieselrør byttet og nytt vindinstrument montert, samt diverse innkjøp av kart og utstyr. Alt ble gjort klart.

Dagene gikk ellers med til utforskning av byen, som er et treffpunkt for mange langturseilere, besøk på Penedennis slott - Henry VIII's slott. 450 års historie og masse shopping. Denne byen er som sagt et samlingssted for langturseilere noe du kan se på alle restauranter og puber som fin-

fortsettelse neste side

fortsettelse fra forrige side

nes overalt, og som vi benyttet oss flittig av. Veldig hyggelig by å besøke. Været blir stadig bedre og vi gleder oss veldig til å ta fart på Biscaya, for å få litt Spania sol på oss.

26-29.juli

Vi satte kursen mot La Caronnia, Spania kl. 14.30. Det var meldt lite vind de nærmeste dagene, så vi var spente på om vi kunne seile eller måtte gå for motor. Det ble veldig lite vind, havblikk de to første døgnene? Og vi som var blitt advart mot Biscaya.

”Parken” og Kai Erik tok sine 21.00-24.00 vakter (så fikk de litt tid for seg selv). De to første døgnene var helt praktfulle, tross at vi ikke kunne seile. Skyfri himmel, varmt og godt, og delfinene som holder oss med selskap nesten hele tiden. Dette må bare oppleves, kan ikke forklares. Det eneste minuset var at vi ikke fikk fisk.

Vi hadde stanga ute hele døgnnet, men ingen fisk. Håper dette bedrer seg! Den siste dagen (morgningen) kom vinden. Det var ventet en kuling som skulle komme om et par dager. Den kom veldig fort. Vi revet seilene og seilte i 8-9 knop de siste 7 timene. Alt gikk greit om bord. Minstemann har fortsatt litt problemer med sjøsyke, men han takler dette veldig bra.

Det ble en kjempefin tur, men vi er glade for å være ferdige med Biscaya. Nå skal vi bare kose oss nedover Spania og Portugal kysten de nærmeste ukene. Og en ting er helt sikkert:

Vi angrer ikke at vi har reist og gleder oss vanvittig til fortsettelsen. Kanskje vi til og med greier å sende dere flere rapporter underveis.

Seilt distanse: Drøbak - Spania: 1.600 n.m. (4 ½ uke)

Hasta Luego!

Tida inne for sekstimersdagen

Hentet fra Klassekampen

Antall uføretrygdede har økt med ti prosent de siste ti årene. Dette gjelder for alle yrkesgrupper, men i aller størst grad i manuelle yrker, pleie og omsorg og yrker med tung fysisk belastning. Det stilles så høye krav til arbeidsevne i dag at omtrent halvparten av 60-åringene vil bli uføre. Samtidig snakkes det om reduksjon i sjukelønnsordninga, at folk skal få adgang til å jobbe mer overtid og om fleksible arbeidstidsordninger. Dette er feil virkemidler i et samfunn hvor stadig flere blir utslitt på grunn av belastninger i jobbsituasjonen, og mange føler stadig større krav og press i forhold til jobben.

Sandmannsutvalgets innstilling om sykelønnsordningen sier at de ansatte må ta større ansvar for å få ned sykefraværet. Kanskje er det snarere arbeidslivet, ikke arbeidstakerne, som bør være i fokus når tiltak skal settes i verk. Hjelpepleiernes yrkesløp kan være et eksempel her. For å takle å stå i jobb viser undersøkelser at hjelpepleierne må kutte ut jobben i en periode for å holde ut. De færreste greier det til pensjonsalder.

Nyere forskning viser at arbeidslivet blir tøffer. Hvis man så skal tilrettelegge for et mer levelig arbeidsliv, hva er da svaret? Kortere arbeidstid er et interessant virkemiddel. Dette vil redusere arbeidsbelastningen og kon-

flikten mellom hjem og jobb. Sekstimersdagen er i så måte ideell fordi den gir mulighet til redusert daglig arbeidstid. Forskning viser at dette er vesentlig for å redusere slitasje, utbrenthet og utstøting.

Utsøting

Sekstimersdagen er antakelig også den reformen som kna gi norske kvinner et bedre liv. I dag slites kvinner mellom jobb og hjem, og for mange blir løsningen deltidarbeid. Følgene av det er at kvinner blir minstepensjonister. Sekstimersdagen vil gi norske kvinner muligheten til å opptjene fulle pensjonsrettigheter, og aller viktigst gir sekstimersdagen kvinner muligheten til økonomisk selvstendighet.

Andre arbeidsreduksjoner, som for eksempel tidskontoordninger, har også vært diskutert. Funn i forhold til erfaringer med slike ordninger viser at fleksible arbeidstidsordninger fører til mye fleksibilitet og lite redusert arbeidstid. Erfaringer med tidskontoordninger i Sverige viser at arbeidstakerne tar ut ekstra arbeidstid i lønn. Dette vil ikke være til stor hjelp verken i forhold til å få ned uføretallene eller sykelønnsutbetalingene, fordi forskningen viser at folk jobber for mye slik det er i dag.

Hovedtrusselen mot arbeidskraften i Norge i dag er den omfattende utstøtingen av arbeidslivet, sykefraværet og uføretrygdinga. Den samfunnsøkonomiske betydningen av sekstimersdagen vil være stor. Den gir arbeidstakere muligheten til å jobbe mer effektivt. I tillegg vil sekstimers-

Heiscupen 2001

Av Richard Dalberg

Årets heiscup ble arrangert i Vestlandshallen i Bergen og var et meget vellykket arrangement. Stahl hadde gjort en meget god jobb med å legge alt til rette for deltakerne. Det må også sies at årets baner (kunstgress m/ gummikuler) er det beste underlaget vi noen gang har spilt på, og derfor ble også de fleste kampene meget velspilte.

De fleste deltakerne ankom Bergen på fredagen, for Pampas (fotball-laget til styret i HMF) sin del, så ankom vi Bergen kl. 11.00. Her ble vi møtt av Tor Sundby, som hadde laget et opplegg for oss denne dagen. Vi dro først til hotellet og sjekket inn, deretter gikk turen til foreningas lokaler i Kalifarvei 71. Da Tor kun hadde plass til to i bilen, måtte noen av oss ta bussen, og det var jo ingen sak for dette verdenskjente reisefølget, men etter å ha tatt 3 busser måtte vi bite i det sure eplet og ringe Tor. Det hører med til histo-

Finalelagene Access og Pampas

rien at vi da stod ca. 100 meter fra HMFs lokaler.

Her var det disket opp med hvitvin, krabber og reker. Og for de som kjenner Tor så var selvfølgelig krabbene "selvplukket" og til slike ingredienser er kun eget hjemmebakt brød godt nok. Så her var det bare å fråtse i delikatessene. Vi ble sittende noen timer før det ble en rundtur i byen. Dette opplegget skulle senere vise seg å ha hatt stor betydning for Pampas. Takk Tor!

Ved åttetiden på kvelden bar det tilbake på hotellet for trekning av puljene. Her var flere av gutta møtt opp for å se at alt gikk riktig for seg. Pulje 1 ble: Kone1, Kone2, Thyssen, Reber Oslo og Stahl Bergen. Pulje 2 ble:

Access, Stahl Oslo, HK Service, Reber Trondheim og Pampas.

Kampdagen

Det ble ikke tid til å sove lenge denne lørdagen, for bussen til Vestlandshallen gikk allerede kl. 08.15. Utrolig nok så var de fleste å se ved frokostbordet, selv om det kanskje ble litt sent for noen kvelden i forveien. I årets cup skulle det spilles 7-er fotball. Dette var nytt av året, men viste seg å være noe vi kan ta med oss videre til senere arrangement.

De innledende rundene bød på mye god fotball og etter mange spennende og jevne kamper var kvartfinalelagene klare. Pampas hadde ikke innledet alt for godt, men Manager Kjell Berntzen (senere adlet til Sir Kjell Berntzen) ledet laget videre til kvartfinalen. De andre kvartfinalelagene ble: Kone1, Thyssen, Reber Oslo, Stahl Bergen, Access, HK Service og Reber Trondheim. Kvartfinalene gikk av i et forrykende tempo og etter en utrolig taktisk endring i formasjonene lekte Pampas seg til seier over Kone1.

Semifinalene ble: Thyssen mot Pampas og Access mot Reber Trondheim. Pampas viste nok en gang god fot-

Det historiske finalelaget til Pampas

fortsettelse neste side

fortsettelse fra forrige side

ball, selv om kreftene for lengst var blitt borte. Det skulle vise seg at Pampas fikk dårlig tid, de måtte score mål hurtig og etter Rebers modell "er det dårlig tid på en jobb så ikke bruk de som jobber tregt og ikke har gjort samme type jobb på lenge". Dermed byttet også Pampas ut Rune Larsen, som ikke hadde spilt fotball siden i fjor og i tillegg var litt for treg i det han foretok seg. Det ble scoring. Det ble dramatisk i sluttminuttene da Thyssen fikk straffe, men en mirakuløs redning av Pampas keeper Thomas Heltoorp, sendte laget til en historisk finaleplass og Kjell Berntzen fikk sin Sir tittel.

Thyssen vant bronsefinalen mot Reber Trondheim, denne ble avgjort på straffer. I jumbofinalen vant Stahl Oslo over Kone2 og dermed ble Kone2 "vinner" av jumbotrofeet.

I finalen skulle et slitent Pampas lag, som i hele turneringen bare hadde hatt en innbytter, møte et Access lag som de seneste årene har lekt seg til seier i heiscupen i kjent Rosenborg stil og som i tillegg bestod av 13-14 mann. Bare dette kunne skremt vannet av flere, men etter kun å ha tapt 1-0 for Access i den innledende runden gikk Pampas på med friskt mot. Etter bare fem minutter skjønte alle hvor dette ville ende, da kollapset Pampas fullstendig og Access kunne nok en gang leke seg til seier. Tross i mange gull tidligere ble denne seieren hyllet behørig av Access-gutta. Dette var deres siste kjangse til triumf i heiscupen fordi de nå er kjøpt av Otis. For Pampas var sølvet en fantastisk prestasjon, da laget i tidligere cuper stort sett har havnet sist.

Banketten

Tidligere år har heiscupen vært lagt til Oslo, dette grunnet at de fleste lagene som er med kommer fra eller i området rundt Oslo. Dette har trolig gjort sitt til at banketten har hatt dårlig oppmøte, da folk heller reiser hjem. I år skulle dette vise seg å bli annerledes. Det ble fullt på banketten. Alle møtte opp for å spise, drikke og over-

være pris utdelingen. Dette er det beste sosiale arrangementet vi har hatt på lenge og foreninga kan se det som en god investering i den økonomiske støtten de ga til lagene som var med. Alle var enige om at dette måtte gjentas, og dermed så tok Trondheim opp stafettpinnen og sa seg villig til å arrangere heiscupen i år 2002. Vi gleder oss allerede.

Prisene ble vunnet av: Gull til Access, Sølv til Pampas, Bronse til Thyssen, jumbo til Kone2. I tillegg ble det delt ut pris for beste keeper som ble Thomas Heltoorp (Pampas), årets toppscorer (med 20 mål!!) ble Tommy Svendsen (Access) og beste publikummer som ble Thyssen-jenta.

Da gjenstår det bare å takke Stahl for årets arrangement og en spesiell tak til Simon Øyan som har vært initiativtager i Stahlklubben.

Landsråd og Halvårsmøte

Minner alle om Landsråd som blir avholdt søndag 11.11.01 og mandag 12.11.01 på Sørmarka. Dato for innkomne forslag er satt til tirsdag 16.10.01.

Halvårsmøtet blir avholdt mandag 12.11.01 i Bankettsalen i Folkets Hus (Oslo).

Reservasjonsrett for reiseforsikring

Medlemmer som var innmeldt før 1. juli 1999 kan reservere seg mot å være med på reiseforsikringen. Det forutsettes at de som gis reservasjonsrett ikke har hatt skade som belaster reiseforsikringen. Pensjonister kan reservere seg uavhengig av innmeldingsdato. Send skriftlig melding til: EL & IT, Youngsgt. 11c, 0181 Oslo, hvis du ønsker å reservere deg. Meldingen må være undertegnet og sendt forbundet innen 01.nov.2001.

Lift Group

Av Vidar Nordbø

Lift Group holdt sin fjerde konferanse i Stockholm 27 - 29. august 2001. Vertskap i år var SEF, svensk elektrikerforbund, og de dekket alle kostnader noe som må sies å være usedvanlig generøst!

De foregående konferansene har behandlet nasjonale rapporter og som hovedtema hatt felles prosjekter, hvorav det siste var formalisering av framtidig samarbeid. Hovedmålet i år var å ta de nødvendige skritt mot en fortsettelse og utvidelse av det pågående arbeid i gjensidighet mellom delegater, internasjonale fagforeninger og heisbransjen. Enn videre ville vi følge opp arbeidet påbegynt i London for en fagopplæringsplan for heismontører, samt sikkerhetsregler. Da prosessen underveis på konferansen førte til et flertall konkrete forslag som krevde sluttbehandling i hjemlandets organisasjonsapparat, kan vi dessverre ikke rapportere status og utfallet av konferansen nå. Vi kommer derfor tilbake i et senere nummer av Heismontøren. Det følgende er derfor bare en forhåndsrapport. For øvrig er informasjonsmengden fra Lift Group så enorm, at det vel kommer til å bli faste artikler framover fra arbeidet i Lift Group, men de opplysninger vi derigjennom etter hvert får inn, kan også tenkes samlet i et hefte el.

Mange organiserte

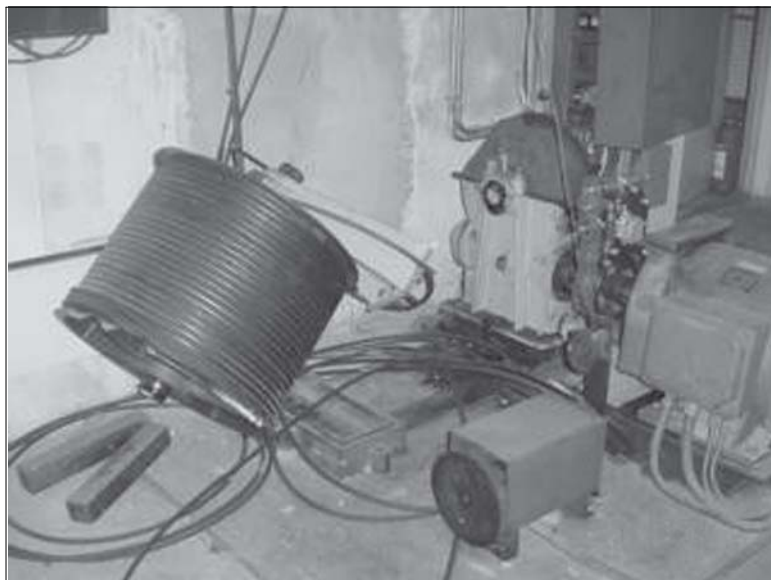
Lift Group har nå virkelig blitt et stort fagforeningstiltak. Fagforeninger og forbund representert i Helsinki i fjor organiserer omkring 35.000 heis-

fortsettelse side 21

Ulykke - Akslingsbrudd på sykehus

Av Vidar Nordbø

Lørdag den 30. juni inntraff en ulykke på heis 85, geriatrisk avdeling, Ullevål sykehus. Trommelheisen - en 1000 Kg Fortuna 1952 modell, fikk akslingsbrudd med passasjerer i stolen, på vei ned. Heldigvis fungerte fangapparatet. Heisen fanga 60 cm over nest øverste etasje, slik at de uskadde passasjerene lett kunne evakueres.

Da Terje Fredheim - montør på Otis - kom fram, lå trommelen på gulvet. Trommelen hadde løsna fra selve maskinen i akslingsbruddet, og så hadde den frittstående lagerbukken blitt revet løs fra boltene i fundamentet.

Wirene til motvekta hadde rusa ut mens selve motvekta landa kraftig på en betongbuffer, den var nesten pulverisert.

Terje Fredheim forteller at heisen hadde satt seg hardt på føringene - så den ble stående. Han konstaterte at heisen var havarert - og sikret den ved å sjekke at samtlige dører var låst, samt at han fjernet alle sikringer.

Støpefeil

Ut fra bildene kan det se ut som det endelige bruddet skyldtes materialtretthet. Men det kan se ut som en sprekkdannelse over ca 1/3 av akslingstverrsnittet var oppstått før det endelige bruddet. Dette kan muligens skyldes støpefeil fra den gang heisen ble laget. Det er sterke krefter som virker på drivakselen - under start og stopp - særlig om det er mye slakk i maskinen, slik at massen av stol og motvekt bryter på akslingen.

En annen mulighet er feil oppretting. Dersom det hadde vært

knekningskrefter på grunn av feil oppretting skulle det ha slitt lageret - men det var ikke spon å se ved lageret.

Det hører med til historien at bruddet skjedde inni lagerhuset - et sted det er bortimot umulig å kontrollere visuelt.

Heismontøren takker Børre Skjærlund, Arild Fladseth, Øystein Ueland og Terje Fredheim for informasjon og foto.

På grunn av ferieavvikling var det ikke mulig å få noen kommentar fra heiskontrollen i Oslo - men de opplyste at siste kontroll fant sted 30.9.99.

Da det ikke oppsto personskaade er det usikkert hvilken saksbehandling ulykken vil få.

Bruddet

Ikke enestående

En ringerunde viser at det finnes liknende historier. I København kjente de til minst to liknende hendelser. I Oslo har det samme skjedd flere ganger. Heismontøren fikk tak i Fritjof Johansson, montør på KONE, som fortalte følgende:

«Sommeren 1991 skulle jeg bygge om heisen i Nobelsgt. 21, en under-side trommelheis (ca. 60 år). Tromma hang oppunder taket. Kilt seg fast. Begge ledeskiver hadde spora av. Akselbruddet skjedde fordi det ikke var smurt på lagerbukken på yttersida av tromma, tromma hadde fleksa litt først, akslingen hadde gravd ut lagermetallet, slik at det ble mye slerk. Den hadde gått en god stund med ødelagt lager på tromma, brøt på akslingen inne ved maskinen (knekk). Når rent brudd oppsto i det midterste lageret, ble det ytre lageret røska løs. Selve lagerbukken sto igjen. Dette hadde skjedd med tom stol. På den tida hadde det vært mye utskifting av vaktmestere, det borte-ste lageret var knusktørt, og sto slik til at det var lett å overse for ukyndig personer.»

- Gamle heiser bør ikke få gå til de bryter sammen av seg selv, de må byttes. Samt at økt kunnskapsnivå trengs på den mekaniske biten.

CN Tower – Verdens høyeste frittstående bygning

Av Vidar Nordbø/Percy Kindahl

Om du reiser til lands, vanns eller i lufta, kan du ikke unngå å se CN Tower - lenge før du ser byen - Toronto - i Canada. Det er en storslått bygning – 553,33 meter (1 815 fot, 5 tommer) høy – med totalvekt 117 910 tonn. Det tok 1 537 modige bygningsarbeidere 40 måneder å ferdigstille anlegget til innvielsen den 26. juni 1976. De arbeidet døgnet rundt med glidestøp og høye krav til sikkerhet. Kun 1 dødsfall inntraff under hele byggeperioden. Bygget kostet ca. 300 millioner kanadiske dollar (inflasjonsjustert til dagens verdi).

Den opprinnelige hensikten med bygget var å skape en turistattraksjon, og et nasjonalt ikon. «CN» står for Canadian National, byggherren, som ville demonstrere kanadisk industris evner ved å bygge tårnet høyere enn noe annet i verden. Ulikt andre høybygg jobber derfor få personer der – ”bare” 600-800 personer. Og en turistmagnet har det blitt. Mer enn 2 mill. besøkende per år regner man med, på enkelte dager mer enn 75 000. I tillegg anvendes tårnet som TV- og kommunikasjonsmast. Det sies at folk i Toronto og de omkringliggende byene har den beste mottakerkvaliteten på hele det nordamerikanske kontinent. Bygget feirer 25-årsjubileum praktisk talt i opprinnelig stand, bare med utvendig overflatebehandling og delvis modernisering av heisstolene.

CNT by night (Sky Pod 447 m)

Svaifaktor

Det sier seg selv at en så høy bygning påvirkes av vær og vind. Den øverste antenne svaier opp til 2 meter fra sentrum i sterk vind. Sky Pod, kapselen, en innebygd plattform med panoramautsikt på 443 meters høyde - forøvrig verdens høyest beliggende utkiksplass - beveger seg noe mindre – ca. 1 meter. Til glede for den lett sjøsyke, svaier restaurantplanet på 346 meter bare 0,5 meter.

På restaurantplanet fins det nattklubb, restaurant med 400 stoler, kafé samt en innebygd utsiktsplass. Restauranten heter ”360” (etter helsirkelens antall grader) og roterer en omdreining i løpet av 72 minutter.

Den innebygde utsiktsplassen har

glassgulv og der kan man gå, krype eller åle seg rundt med byen under sig – om man tør da. Under seg ser man skyskraperne i hundremeters høyde stikke opp som nåler. Glasset sies å bære vekten av minst 14 store flodhester – men er det testet?

Heisene

Man kan komme seg opp til verdens høyest beliggende vinkjeller på verdens lengste trapp av jern, gående. Og - det skjer, minst en gang i året, under en veldedighetskonkurranse i Toronto forseres trappene til restaurantplan. Enklere er det å ta en av de seks panoramaheisene - som med hastighet 6,4 m/s eller 22 km/t - kjører de 113 etasjene, eller 346 meterne, på 58 sekunder. Vel oppe kan du bytte til en annen heis som kjører 2,6 m/s, ytterligere 33 etasjer - eller 110 meter - opp til Sky Pod.

OTIS-heiser

Den 14. juli 1854 viste Elisha Otis fram sin nye oppfinnelse – fangapparatet, på en utstilling i Madison Square Garden i New York. Oppfinnelsen fikk stor betydning for byggebransjen. Heiser utrustet med denne moderne sikkerhetsanordning ble et sikkert transportmiddel slik at man kunne bygge høyere og høyere. Det er vel på sin plass da at heisene i dette verdens høyeste frittstående bygg er levert og montert av OTIS.

Panoramaheisene

I forbindelse med besøket på det nordamerikanske heisforbundets kongress ble vi tilbudt en omvisning på heisanlegget i CN-Tower sammen med de finske og svenske delegatene. Vår guide var servicemontøren Duff Woolsey, OTIS Toronto, som har heisene i tårnet på ruta si.

Det er 6 store panoramaheiser, en heis

fortsettelse neste side

fortsettelse fra forrige side

til Sky Pod, 1 serviceheis, 1 kjøkkenheis samt 2 rulletrapper i tårnet.

Disse heisene, som tar unna turiststrømmen, er de viktigste anleggene. Motorer av modell OTIS 269 drives etter Ward-Leonard prinsippet med en merkespenning på 380 V DC, strøm 217 A. De veier 2,5 tonn stykket og er de nest største heismotorene i verden. Motorene ble først tatt fra hverandre i smådelar for å kunne tas inn gjennom smale åpninger (på størrelse med luker i en ubåt) til maskinrommet. Deretter ble de montert sammen i maskinrommet.

Maskinene er girløse med 8 bæretau i dobbelt omslyng. Tauene er 430 meter lange og hvert tau veier ca. 516 kg. Tauvekten kompenseres med balansetau. Løftehøyden er 389 m. Tauskift tar 5 dager med 12 timersskift.

Svaidetektor

I maskinrommet står en "svaidetektor" (se bildet) der et lodd opphengt som pendel følger tårnets bevegelse. Hastigheten reguleres avhengig av svai i tre hastighetsområder – full fart 6,4 m/s – lavhastighet 1 – 4,5 m/s samt lavhastighet 2 – 2 m/s. Hastigheten bestemmes av loddets kontakt med strømførende kobberledning i sylindren. Hastighet 1 blir utløst ved første kontakt, hastighet 2 av andre kontakt.

Anlegget styres av OTIS-kontrolleren E 4114/MV.

Svaidetektor

Heisen til kapselen, Sky Pod

Heisen går mellom restaurantplan 351 m over bakkenivå til Sky Pod, 447 meter. Løftehøyde er 110 m. Heisen har 2:1 utveksling og total taulengde 481 m. Det er en såkalt "basement machine" - det er det de kaller underside heis for (men her er «basement» høyt oppe i tårnet.) Tauvekten kompenseres med balansetau. Motoren er en OTIS 139 med kontroller OTIS Relay Logic 210 CL.

Verdt et besøk

Et besøk på CN Tower kan absolutt anbefales om man likevel skal til Toronto. Ved god sikt er utsikten vid, opp til 160 km, man kan se til Niagarafossen (vel, du kan ikke akkurat se fossen i detalj, heller en blå stripe land) eller helt til Rochester på USA-siden av Lake Ontario. Nedenfor tårnet ligger den store baseballarenaen Sky Dome med sitt skyvetak samt Toronto Maple Leafs nye arena Air Canada Centre.

fortsettelse fra side 18

montører og fabrikkarbeidere i 8 nasjoner, det vil si Nederland, de fire nordiske, UK, Canada og USA. Alt i alt anslås konferansen å dekke 15 - 20 % av den totale globale arbeidskraft på feltet og i fabrikkene.

I alt 25 delegater, hvorav 12 nye, møtte i tillegg til en rekke innledere som SEFs leder og folk fra svensk LO.

England stilte mannsterke med en 7 manns delegasjon. Fra Norge kom Robert Ellingsen, Per Arne Salo og Vidar Nordbø. Dette året var også en observatør fra Frankrike med for første gang. Dessuten en gjest, Robert Steiert, fra det mektige IMF (Internasjonale Metallföderasjonen), med hovedsete i Sveits. Vi brukte engelsk som hovedspråk, men hadde svensk, fransk og finsk tolk.

Franskmannen, Christian Grangier, Otis Paris, holdt en meget interessant redegjørelse om bransjeforholdene i sitt hjemland. Det var et ESU avsnitt, med forberedende møte for KONE Employee Forum.

Matvareprisene ned

Konsumprisindeksen falt med 1,4 prosent fra 15. juni til 15. juli. De siste 12 månedene økte konsumprisindeksen med 2,7 prosent.

Nedgangen skyldes ifølge Statistisk sentralbyrå halveringen av matmomsen og lavere bensinpriser. Prisene på matvarer falt med 9,1 prosent fra 15. juni til 15. juli.

Fallet bidro til en nedgang på 1,0 prosentpoeng til månedsendringen i konsumprisindeksen.

Bensinprisene falt med 8,0 prosent. Prisetallet skyldes reduksjon i bensinavgiften på 32 øre pr. liter fra 1. juli samt lavere oljepriser.

NTB

Norge på 18. plass!

Norsk helsevesen rangeres som det 18. beste i verden, bak land som Oman, Jamaica og Marokko.

Norge er riktig nok best i Norden, men likevel et godt stykke nede på Verdens helseorganisasjons rangering av effektiviteten i de ulike landenes helsevesen. Oman topper listen tett fulgt av Malta og Italia. Sverige kommer på en 21. plass Finland på 44, og Danmark helt nede på 65. plass, skriver Dagsavisen.

Også i fjor la Verdens helseorganisasjon frem en rapport som sammenlignet medlemslandenes helsevesen. Norge havnet da på en 11. plass

NTB

TILBUD TIL HEISMONTØRENE! KLASSEKAMPEN

12 mnd. kun lørdag

720,-

*bestill nå og få avisa
fritt levert i 7 uker!*

12 mnd. hver dag

1800,-

*bestill nå og få avisa
fritt levert i 10 uker!*

Kan sendes
ufrankert
i Norge.
Klassekampen
vil betale
porto en

Navn: .....

Adresse: .....

Postnr: ..... Sted: .....

Tlf. privat: ..... Start avisa fra: .....

Dato: ..... Sign.: .....

Ring: 22 05 95 72 eller send en e-post til: abonnement@klassekampen.no

SVARSENDING

Avtalenr. 171 107/16
Klassekampen
Grønland
0133 Oslo

UNIHEIS AS er et solid heleid norsk selskap lokalisert i Oslo. Selskapet er blant annet hovedimportør av Mitsubishi høyteknologiske kvalitetsheiser i Norge, og gjennomfører alle typer heis- og rulletrappinstallasjoner. UNIHEIS har i løpet av 16 år bygget opp spisskompetanse innenfor dette fagområde.

På grunn av økning i oppdragsmengden søkes det etter dyktige

HEISMONTØRER MED FAGBREV

Spørsmål om stillingen kan rettes til Jørn Apeland på telefon

22 68 08 60 eller send en kortfattet søknad med CV til:

UNIHEIS AS, Oslo gate 20, 0192 OSLO.

Oslo kommune
Plan- og bygningssetaten

Heiskontrollen

Plan- og bygningssetaten har ansvar for kommunens arealplanlegging, plan- og byggesaksbehandling og kontroll, forvaltning av digitale kartverk og grunnlagsnett, samt kart- og delingsforretninger. Etaten er et utredningsorgan for byrådet, og har et bredt samarbeid med offentlige og private interesser. Etaten har 400 hjemler fordelt på syv avdelinger, og satser på medarbeiderutvikling. Se forøvrig: www.pbe.oslo.kommune.no

Heiskontrollør/spesialingeniør

KPO nr. 0105409, Ltr. 51,

Stillingsbeskrivelse:

Spesialingeniørens oppgaver er sikkerhetskontroll av heiser og rulletrapper. Den som ansettes skal også påse at plan- og bygningsloven med tilhørende regelverk etterkommes, herunder forestå nødvendig saksbehandling.

Kvalifikasjonskrav:

Relevant heisteknisk praksis som tilfredsstillende krav for godkjenning som sikkerhetskontrollør. De formelle godkjenningskrav er enten

- Eksamen fra teknisk fagskole eller ingeniørhøyskole; 2- eller 3-årig (elektro), fagprøve som heismontør og minst 3 års praksis som heismontør.
- Eksamen fra teknisk fagskole eller ingeniørhøyskole; 2- eller 3-årig (elektro), minst 5 års praksis i motasje, vedlikehold og reparasjon av heisanlegg.
- Eksamen fra 2-årig teknisk fagskole (elektro), fagprøve som heismontør og 5 års praksis som heismontør.
- Eksamen fra teknisk fagskole (elektro) og 8 år som heismontør eller
- Fagprøve som heismontør, 5 års praksis som montør og 3 år i ledende stilling eventuelt minst 10 år som heismontør.

Utdanning og praksis skal dokumenteres.

Kjennskap til EDB-verktøy er en fordel. I tillegg til søkerens evne til målrettet arbeid blir det lagt vekt på muntlig og skriftlig framstillingsevne.

Kontaktperson: Seksjonsleder Per Jacobsen, tlf 22 66 29 76,
e-post per.jacobsen@pbe.oslo.kommune.no

Søknadsfrist: Ta kontakt med seksjonsleder

Søknad sendes til Oslo kommune, Plan- og bygningssetaten,
Trondheimsveien 5, 0560 Oslo.

Søknaden merkes med KPO-nr. Legg ved CV og kopi av attester og vitnemål. Søknadspapirer blir ikke returnert.

Plan- og Bygningsetaten
Trondheimsveien 5, 0560 Oslo

Verv i Heismontørenes Fagforening pr. 19.09.01

Styret

Verv	Periode	Navn	Tlf.privat / mobil	E-post
Leder	00 - 02	Robert Ellingsen	67 970030 / 901 19 596	robert.ellingsen@heis.no
Nestleder	01 - 03	Tor Moen	35 536703 / 909 16 330	tor.moen@heis.no
Sekretær	01 - 02	Harald Aasen	22 224348 / 900 46 135	harald.aasen@heis.no
Kasserer	00 - 02	Richard Dalberg	22 271914 / 909 28 637	richard.dalberg@heis.no
Studieleder	00 - 02	Geir Eigil Løkke	22 750085 / 908 77 082	geir.lokke@heis.no
1. styremedlem	01 - 03	Thomas Heltoft	63 906821 / 917 49 029	thomas.heltoft@heis.no
2. styremedlem	01 - 03	Rodi Rabben	72 555332 / 918 78 131	rodi.rabben@heis.no
3. styremedlem	00 - 02	Per Arne Jensen Salo	22 689947 / 918 53 408	per.arne.salo@heis.no
Lærlingansvarlig	01 - 03	Espen Milli	22 195614 / 902 07 501	
1. vararepresentant	01 - 03	Tor Sundby	55 314982 / 907 93 503	tor.sundby@heis.no
2. vararepresentant	00 - 02	Rune Larsen	67 561452 / 951 91 555	rune.larsen@heis.no
3. vararepresentant	01 - 03	Atle Johannessen	/ 905 09 019	
4. vararepresentant	00 - 02	Jan Ellingsen	33 181173 / 913 97 258	jan.ellingsen@heis.no

Andre verv

Akkordkontrollør	00 - 02	Henning Hottran	22 216177 / 917 46 930	
Verneansvarlig	01 - 03	Roar Enerly	22 155278 / 916 34 682	roar.enerly@heis.no
Redaktør	01 - 03	Richard Dalberg	22 271914 / 909 28 637	richard.dalberg@heis.no
Lærlingerepresentant	00 - 01	Kim Bakkerud	64 839074 / 450 33 489	heislerlingen@hotmail.co
Lærlingerepresentant	00 - 01	Tomas Rudshaug	64 939299 / 926 43 965	rudsmoen@hotmail.com

Avdelingsledere i Heismontørenes Fagforening

Avdelingsledere	01 - 03	Ole Jon Skarbø	70 270517 / 918 78 303	
Bergen	00 - 02	Tor Sundby	55 314982 / 907 93 503	tor.sundby@heis.no
Drammen	00 - 02	Rune Larsen	67 561452 / 951 91 555	rune.larsen@heis.no
Hedmark/Oppland	01 - 03	Lasse Aga	62 35770 / 901 51 334	laga@c2i.net
Kristiansand	00 - 02	Tor Helge Reber	37 042269 / 915 63 130	
Møre & Romsdal	00 - 01	Roger Taylor	70 131566 / 905-82 991	
Nord-Norge	01 - 03	Trond Greni	78 952458 / 915 16 067	tagreni@c2i.net
Oslo	00 - 02	Robert Ellingsen	67 970030 / 901 19 596	robert.ellingsen@heis.no
Stavanger	00 - 02	Tore Bratthetland	51 687670 / 905 35 475	
Trondheim	00 - 02	Arve Sørensen	73 532315 / 908 47 651	elfros@online.no
Vestfold/Telemark	01 - 03	Paul Gadegaard	/ 913 26 435	dbig@postkasse.no
Østfold	99 - 01	Øyvind Larsen	69 399423 / 913 61 344	oeivlars@online.no

Klubbledere i heisfirmaene

Access	Hovedtill.	Jan Ellingsen	33 181173 / 913 97 258	jan.ellingsen@heis.no
Access	Oslo	Tore Grov	67 076554 / 916 36 106	
Euroheis	Oslo	Ulf Grabner	/ 916 32 996	
Kone		Per Arne Jensen Salo	22 689947 / 918 53 408	per.arne.salo@heis.no
Melbye	Oslo	Kjetil Haga	22 670053 / 415 63 239	hagakjetil@hotmail.com
Otis	Oslo	Lasse Harms	64 863285 / 970 98 892	
Reber Schindler	Hovedtill.	Rodi Rabben	72 555332 / 918 78 131	rodi.rabben@heis.no
Reber Schindler	Oslo	Svein Haugen	22 215785 / 906 28 250	svein.haugen@chello.no
Stahl	Oslo	Jan Bruun	22 269512 / 917 23 830	
Stahl	Bergen	Jarle Stavenes	56 307546 / 913 92 513	
Thyssen	Oslo	Atle Skaug	67 060354 / 901 19 628	atlsk@online.no
Thyssen rulletrapp	Oslo	Bård Hexeberg	67 908042 / 917 59 474	
Uni	Oslo	Vegard Tømmerås	63 845117 / 992 57 089	
Heis-System	Bergen	Geir Arne	55 203588 / 932 39 375	
HK Service	Bergen	Kjell Inge Andberg	/ 992 17 508	

Avdelings- og klubbkontorer

Oslo	Brugt. 14	0186 Oslo	22 174550 / 22 174553	heis@heis.no
Bergen	Kalfarv. 71,	5018 Bergen	55 368766 / 55 365577	bergen@heis.no
Trondheim	Postboks 3274,	Ugla, 7424 Trondheim	72 848390 / 72 848390	
Stavanger	Lagårdsvei 124	4011 Stavanger	51 840460 /	stavanger@heis.no
Reber	c/o HMF			reberklubben@heis.no
Kone	c/o HMF			koneklubben@heis.no
Thyssen	c/o HMF			thyssenklubben@heis.no